De situatie van kinderen en jongeren op Sint Maarten

unicef

© United Nations Children's Fund (UNICEF), 2013
Foto's omslag © UNICEF/UNI119953/LeMoyne

Disclaimer:
De meningen in deze publicatie zijn de standpunten van de auteurs en geven niet noodzakelijkerwijs het beleid of de standpunten van UNICEF weer.

De termen en aanduidingen in deze publicatie en de presentatie van het materiaal betekenen niet van de kant van het United Nations Children's Fund (UNICEF) een oordeel of advies over de juridische status van een land of gebied, of van haar autoriteiten of de afbakening van haar grenzen.

Nederlandse eindredactie: Mark Wijne, UNICEF Nederland en Colette Mulder, tekstensie.nl

Vormgeving: Shiloh Productions

De situatie van kinderen en jongeren op Sint Maarten

unicef

INHOUDSOPGAVE

TEN GELEIDE 13

VOORWOORD 14

LIJST VAN AFKORTINGEN 15

1. INLEIDING EN METHODOLOGIE 15

2. KERNGEGEVENS OVER SINT MAARTEN 25

3. SOCIAAL BELEID EN SOCIALE INVESTERINGEN 33

4. HET RECHT OP GEZONDHEID 37

5. HET RECHT OP ONDERWIJS 43

6. HET RECHT OP BESCHERMING 53

7. HET RECHT OP PARTICIPATIE 63

8. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN 65

REFERENTIES 70

BIJLAGE: TOEZICHT OP DE AANBEVELINGEN VAN HET VN-KINDERRECHTENCOMITÉ VOOR SINT MAARTEN 71

Foto: © UNICEF/UNI120061/LeMoyne

LIJST MET KADERS, AFBEELDINGEN EN TABELLEN

Kaders

1. Visie van leerlingen op seks en tienerzwangerschap
2. Het onderwijssysteem: meningen uit het klaslokaal
3. Overige instellingen die bijdragen aan het beschermingssysteem

Afbeeldingen

1. Kaart van Sint Maarten en Saint Martin
2. Migratie naar leeftijdsgroep
3. Bevolkingsspreiding van kinderen en jongeren
4. Bevolkingsstatistiek en migratie (2004-2010)
5. Organisatiestructuur van de uitvoerende macht
6. Werkgelegenheid en werkloosheid naar geslacht, 2007 en 2009
7. Goedgekeurde en afgewezen uitkeringsaanvragen, 2012
8. Verzekeringsdekking
9. Oorzaak-gevolgschema van de basisproblemen binnen het onderwijs
10. Zes stappen voor het aanpakken van kindermisbruik
11. Het gangbare systeem voor de bescherming van kinderen op Sint Maarten
12. Oorzaak-gevolgschema van problemen met betrekking tot de bescherming van kinderen en jongeren

Tabellen

1. Overheidsbegroting 2011
2. Perceptie van de burger van het gezondheidssysteem
3. Publieke investeringen in de zorg
4. Onderwijsuitgaven
5. Redenen voor voortijdig schoolverlaten in 2010-1011 en 2011-2012
6. Belangrijke componenten van de wetgeving met betrekking tot kinderbescherming
7. Jeugdcriminaliteit (13-17 jaar), 2008-2011

Jongen, 13 jaar, Sint Maarten

“Ik ben geboren op de Dominicaanse Republiek en hier gekomen toen ik zes was. Opgroeien op Sint Maarten is niet heel fantastisch, er is een hoop geweld en drugs, vooral hier in deze buurt. Mensen vermoorden elkaar om geld. Ik ben niet bang dat mij iets gebeurt, want ik woon hier in deze buurt sinds ik op Sint Maarten woon en ken veel mensen.

Ik woon met mijn moeder, stiefvader en jongere broertje in een appartement. Mijn echte vader woont in Santo Domingo. Ik heb hem niet gezien sinds mijn zesde. Ik zou hem graag zien. De relatie met mijn stiefvader is niet goed. Hij slaat me altijd zonder te vragen waarom ik iets heb gedaan. Mijn moeder doet niks. Hij is bij de kerk geweest om erover te praten en nu scheld hij me vooral uit als hij boos is. Daardoor voel ik me slecht.

Ik ga zonder ontbijt naar school omdat mijn moeder altijd wil slapen en zegt dat ik het zelf kan. Maar er is geen eten om mee te brengen en ik krijg ook geen geld om eten te kopen. Dus ik eet pas ’s middags, op het jeugdcentrum. ’s Avonds eten we rijst met iets. Ik eet boven op mijn kamer voor de televisie. Als ik bij mijn oma ben, dan krijg ik wel ontbijt. Als ik problemen heb, ga ik naar haar om te praten en zij helpt mij dan.

Mijn school is goed. We hebben veel huiswerk en dat maak ik in het jeugdcentrum. Daar krijgen we hulp. Ik speel daar ook basketbal. Verder doe ik niets in mijn vrije tijd, want dat mag niet van mijn stiefvader. Hij denkt dat ik in een gang zit. Ik moet altijd bij mijn broertje blijven. Ik zou graag sporten in het weekend of ergens heen gaan. Ik moet altijd werken in de supermarkt en verder ben ik thuis. Ik verveel

Foto: © UNICEF/NYHQ20112029/LeMoyne

me vaak. Ik mag ook niet naar het Carnaval. Ik mag niks beslissen thuis en nergens naar toe, want ze zijn bang dat er iets gebeurt. Mijn moeder heeft ook mijn laptop en telefoon afgepakt.

Na mijn school wil ik naar Santo Domingo om te studeren. Ik wil rechten studeren omdat een advocaat iemand in de gevangenis kan zetten en ik dan kan uitleggen waarom de dingen die iemand heeft gedaan, fout zijn."

Foto: © Foto: © UNICEF/NYHQ20112029/LeMoyne

Foto: © UNICEF/NYHQ20112034/LeMoyne

Jongen, 16 jaar, Sint Maarten

“Ik woon met mijn moeder, twee broers en zusje in een appartement in Belvedere. Mijn moeder is één van de beste moeders die je kunt bedenken. Met mijn broers en zus heb ik het leuk. We helpen elkaar met huiswerk. Wij worden opgevoed door allebei onze ouders, ook nu ze gescheiden zijn. Ons is geleerd om oudere mensen te respecteren, niet te schelden en geen geweld te gebruiken. Ik wil speelgoeddesigner worden. Tegenwoordig hebben kinderen goedkoop speelgoed, wat snel breekt. Ik zou ook graag computerspellen willen bedenken, want ik hou van computers.

We wonen in een fijne buurt, met veel kinderen en honden. Eerder woonde ik in Fort Willem, bij mijn vader. Daar roken en drinken veel jongens op straat en er is harde muziek. Ik vind het fijn om op Sint Maarten te wonen, maar wanneer ik het uit het perspectief van mijn moeder bekijk, is het moeilijk. De prijzen gaan omhoog en de salarissen niet. Als je eerst voor drie dingen in de supermarkten tien dollar betaalde, betaal je nu twintig.

Voor kinderen is er niet veel te doen. De overheid zou een nieuwe speeltuin voor kleine kinderen kunnen bouwen, want voor hen is er niets. Ze kunnen ook een speelkamer of zoiets maken of kinderen bezighouden en van de straat houden, beschermd tegen slechte invloeden.

Ik vind het leuk om naar school te gaan, maar ook wel saai. Wat niet goed is, is dat er wordt gevochten. Het is ook niet goed dat ze ons niet de kans geven om te doen waar we goed in zijn. We krijgen een vast pakket aan lessen. We krijgen bijvoorbeeld geen muziek. Je moet dat maar zelf buiten school doen. Ze laten ons niet onze talenten ontdekken en ontwikkelen. Daarom zijn er steeds meer kinderen die stoppen met school. Ook moet er meer beveiliging zijn. Er zijn twee bewakers en als er gevechten tegelijk zijn, zijn er niet genoeg. Wat wel goed is, is dat ze

ons fouilleren. Meestal zitten we in de pauze buiten. De sportieve kinderen die willen spelen, hebben niets om mee te spelen. Dat zou ik veranderen.

Op Sint Maarten zijn meer onveilige plekken dan veilige plekken. School is niet zo veilig en ik voel me ook niet altijd veilig op straat, want er is vaak geen straatverlichting. In het donker kun je niet zien wie er op je af komt. Na half zeven 's avonds ben ik niet buiten, tenzij het met mijn moeder is. Ik zou de wegen willen verbeteren en de straatverlichting.

Hier op het eiland doen ze hun best om de kinderen van de straat te houden, maar ze moeten harder werken. Ik zit zelf bij een project dat 'Girls and Boys Brigade' heet. Eerst dacht ik dat het niet leuk zou zijn. Maar daarna realiseerde ik me dat je nieuwe mensen kunt ontmoeten en landen kunt ontdekken, want het is wereldwijd. Ze leren je discipline, vaardigheden en zelfstandigheid."

Foto: © UNICEF/NYHQ20112033/LeMoyne

Foto: © UNICEF/UNI119994/LeMoyne

Meisje, 12 jaar, Sint Maarten

“Sint Maarten is een klein eiland met veel verborgen dingen. Het is een eiland met veel financiële en ecologische problemen. Er zijn te veel auto’s voor de wegen en de wegen zijn te smal. Het eten, het carnaval en de stranden zijn de beste dingen van Sint Maarten.

Ik woon met mijn moeder, vader en twee jongere broertjes. Thuis heb ik mijn eigen kamer en mijn broertjes delen een kamer. Ik hou van dansen, zingen en met mijn vrienden naar de bioscoop gaan en pizza eten. Later wil ik chef-kok of danseres worden. Ik denk dat ik later in de Verenigde Staten wil studeren. Ik weet zeker dat ik weg wil van Sint Maarten. Daarna kom ik misschien terug. Het ligt er aan wat ik dan doe.

Ik sta op om zes uur ’s ochtends op en na school doe ik mijn huiswerk, als ik dat heb. Of ik zit gewoon te kletsen met mijn vrienden. Op woensdagmiddag heb ik jeugdparlement en daarna ga ik naar de kerk voor lessen ter voorbereiding van het vormsel. Op vrijdagmiddag maak ik caketjes met mijn moeder.

Mijn lerares Nederlands is mijn lievelingslerares. Iedereen mag haar heel graag. Sommige kinderen zeggen zelfs dat zij haar moeder is.

Mijn ouders kunnen niet altijd koken omdat ze drukke schema’s hebben met hun werk. Mijn vader werkt op het vliegveld en als een vliegtuig te laat is, moet hij wachten tot het er is. Ik eet dan restjes of maak zelf iets. Als we samen eten dan doen we dat voor de televisie.

We hebben altijd te eten thuis. Als mijn ouders niet op tijd betaald krijgen, eten we brood of bij mijn oma. Soms gebeurt het dat er geen geld is om iets te kopen. Deze schoenen zijn bijvoorbeeld twee jaar oud. Ik hoop vrijdag nieuwe schoenen te krijgen. Dat kon eerder niet, omdat mijn broertjes steeds schoenen nodig hadden. Ik heb ook

veel kleine kleren. Ik vind het niet erg omdat ik weet dat mijn ouders hun best doen om geld te verdienen om ons een goed bestaan te geven.

Er is niet veel te doen op het eiland, behalve met carnaval. We kunnen paintballen, maar dat is helemaal aan de andere kant van het eiland. De meeste mensen wonen aan deze kant van het eiland en het is moeilijk met het verkeer om aan de andere kant te komen. Ik verveel me vaak als ik thuis ben en niks te doen heb. Er zou bijvoorbeeld een jongerenclub moeten zijn.

Ik voel me veilig thuis, op school en op straat maar in sommige buurten niet. Er is veel geweld op het eiland: gevechten, overvallen en drugsdealers. Ik weet ook dat veel kinderen thuis worden geslagen of misbruikt. Ik luister naar het nieuws en doe ook graag onderzoek.

Als ik de baas van Sint Maarten zou zijn, zou ik meer plekken maken voor kinderen om naar toe te gaan en meer en betere sportfaciliteiten. Ik zou ook het milieu willen verbeteren."

Foto: © UNICEF/UNI119994/LeMoyne

Photo: © Jean-Marc Labbe

Meisje, 17 jaar, Sint Maarten

“Ik vind het niet leuk om op dit eiland te leven. Er is niet veel te doen voor kinderen. Sommige jongeren zijn meelopers, meestal de jongens en vooral als het om drugs gaat. De meeste jongens hebben drugs geprobeerd. Dat komt omdat sommige ouders ouderwets zijn en hun kinderen niet genoeg aandacht geven. En dat komt dan weer omdat er veel verschillende culturen zijn en de mensen uit Haïti en Santo Domingo bijvoorbeeld zijn heel druk. Zij hebben altijd twee of drie banen.

Ik woon met mijn moeder en mijn hond. Ik heb vier oudere zussen, maar die wonen niet bij ons. Mijn hele familie komt van Santo Domingo. Mijn vader woont ook op het eiland. Ik zie hem vaak. Er is veel druk op mij omdat mijn oudere zussen niet echt iemand zijn geworden, dus er veel druk op mij om de familie hogerop te brengen. We hebben altijd te eten maar soms hebben we niet genoeg geld voor kleren. Mijn moeder werkt doordeweeks als conciërge en in het weekend verkoopt ze lootjes. Als er iets is, heb ik niemand om naar toe te gaan. Ik vertrouw niemand, dus ik praat dan tegen mezelf.

Als ik vrij ben, doe ik thuis extra huiswerk om verder te zijn in de les. Ik doe ook veel activiteiten: ik doe het Jeugdparlement en een radio- en tv-programma: ‘Voice of the Children’. Daar kunnen kinderen en jongeren hun mening geven. Anders zou ik maar thuis zitten en televisie kijken. Je kunt wel sporten, maar als je daar niet van houdt, is er niet veel te doen. Vooral voor meisjes niet. In Santo Domingo waren er cursussen bijvoorbeeld, over make-up, of naaien. Hier hebben we dat niet. Ik zou graag willen dat er hier cursussen worden gegeven waar je later iets aan hebt.

Op school gaat het goed. De school is alleen niet goed georganiseerd. Ik heb wel veel huiswerk en dat doe ik zelf. Voor Frans krijg ik soms hulp. Ik kan best wel goed

Nederlands, ik heb het goed in mijn hoofd, maar het komt er niet altijd goed uit. Na mijn middelbare school wil ik graag Rechten, Maatschappelijk Werk of iets met de Politie studeren. Ik wil naar Curaçao, omdat het een eiland is en het dichtbij is. Hier op Sint Maarten is namelijk niks. Ik zou wel hier terugkomen. Als we iets willen veranderen, moeten we dat samen doen. Weggaan en niet terugkomen helpt het eiland niet, dan zien we het alleen maar naar de knoppen gaan.

Ik voel me niet veilig op Sint Maarten, er is veel geweld en er zijn overvallen. Dat komt door de drugs en ook doordat er een gebrek is aan banen voor jonge mensen, zeggen ze. Als je terugkomt naar het eiland na je studie, hoop je een baan te vinden. Als dat niet gebeurt, ga je maar een beetje rondhangen en wiet roken.

Ik zou de vriendjespolitiek willen veranderen. Dat is moeilijk. En er zijn gewoon te weinig banen. Ik zou ook het milieu willen verbeteren, want mensen gooien afval gewoon op straat en ik zou het onderwijs willen verbeteren. We horen bij Holland, dus ik vind dat wij op hetzelfde niveau als Holland moeten zijn. Ook zou ik de gehandicapte kinderen helpen, zodat zij meer buiten komen en dingen te doen hebben. Er zou een organisatie moeten zijn die jongeren die drugs gebruiken, helpt. Deze hulp moet ook professioneler. Als laatste denk ik dat er geen verschil zou moeten zijn op basis van huidskleur; op mijn school krijgen de kinderen met een donkere huid vaak minder aandacht dan kinderen met een lichtere huid. ”

Photo: © Jean-Marc Labbe

Foto: © UNICEF/UNI120061/LeMoyne

Inleiding

Foto: © UNICEF/NYHQ20112034/LeMoyne

In 2011-2012 heeft de non-gouvernementele organisatie OSE (Observatorio Social del Ecuador) een situatieanalyse uitgevoerd van kinderen en jongeren op Sint Maarten. Dit ter evaluatie van de vooruitgang en van de uitdagingen rond de toepassing van de rechten van deze groepen. Een ander belangrijk het doel was om met aanbevelingen te komen voor sociale initiatieven en middellange en langetermijnbeleidsmaatregelen ter verbetering van hun levensomstandigheden en kansen. Deze analyse werd uitgevoerd in opdracht van UNICEF, de kinderrechtenorganisatie van de Verenigde Naties .

Er werd gekozen voor een benadering vanuit een mensenrechtenperspectief en een participatieve aanpak. De analyse was gericht op de sociaaleconomische en politieke processen die van invloed zijn op de situatie van kinderen, jongeren en vrouwen. De informatie werd onder andere verkregen via interviews met 48 belangrijke informanten (25 overheidsfunctionarissen en 23 vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties) en 3 focusgroepen (met daarin ook jongeren). Daarnaast werden gegevens van de volkstelling van 2001 en 2011 opnieuw bekeken, evenals diverse documenten en onderzoeken van verschillende nationale en internationale organisaties. De analyse werd echter beperkt doordat er slechts weinig statische gegevens over kinderen en jongeren beschikbaar zijn.

Onderstaand zijn de belangrijkste algemene bevindingen voor Sint Maarten vermeld. Daarna volgen hoofdbevindingen en aanbevelingen met betrekking tot het recht op gezondheid, onderwijs, bescherming en participatie van kinderen, jongeren en vrouwen, met een conclusie als afsluiting. Een uitgebreide weergave van de onderzoeksresultaten voorzien van afbeeldingen, tabellen en kaders is terug te vinden in het volledige rapport.

Ten geleide

Foto: © UNICEF/NYHQ20111986/LeMoyne

Dit rapport is gebaseerd op de analyse van de situatie van kinderen en jongeren op Sint Maarten. Deze situatieanalyse is gemaakt door OSE (Observatorio Social de Ecuador) in opdracht van UNICEF, de kinderrechtenorganisatie van de Verenigde Naties . Het onderzoek hiervoor is uitgevoerd door Cristina Bastidas (onderzoekscoördinator), Belén Febres Cordero, Soledad Álvarez Velasco (onderzoekscoördinator) en Edurne Cardenas. De algemene leiding was in handen van Margarita Velasco Abad (uitvoerend directeur) en Tatiana Cevallos (administratie).

Foto: © UNICEF/NYHQ20111994/LeMoyne

Voorwoord

Mensenrechtencomités van de Verenigde Naties houden toezicht op de uitvoering van het VN-Kinderrechtenverdrag(IVRK) en het VN-Vrouwenverdrag (CEDAW). Er is bepaald dat het Koninkrijk der Nederlanden in zijn totaliteit aan hen moet rapporteren, met aparte hoofdstukken over de verschillende landen. Op basis van de rapportages doet het comité aanbevelingen. De meest recente aanbevelingen (uit 2009) die het koninkrijk van het VN-Kinderrechtencomité ontving, bevatten enkele specifieke adviezen voor Sint Maarten, Aruba, Curaçao en de Nederlandse Antillen. Bij de overheid en maatschappelijke organisaties van Sint Maarten ontstond daarop de behoefte aan een volledige en uitgebreide, door UNICEF ondersteunde analyse van de situatie van kinderen en jongeren op het eiland.

UNICEF's regionale kantoor voor Latijns Amerika en het Caribisch gebied en UNICEF Nederland hebben vervolgens het initiatief genomen voor het maken van deze uitvoerige situatieanalyse. Een situatieanalyse is voor UNICEF doorgaans het uitgangspunt bij haar inzet en pleitbezorging voor het respecteren en naleven van kinderrechten, waar ook ter wereld. Het gaat hierbij om de rechten van alle kinderen, zoals vastgelegd in het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK).

Wij hebben ons voor de analyse gebaseerd op bestaande cijfers en de beoordeling van het relevante sociale beleid die inzicht geven in de leefomstandigheden van kinderen en jongeren op Sint Maarten. Ook hebben we verschillende belanghebbenden binnen de overheid en sociale organisaties geïnterviewd en groepsdiscussies gevoerd met kinderen en vrouwen. Dankzij de combinatie van kwantitatieve met kwalitatieve methoden konden wij diepgaander onderzoek doen dan bij de standaard situatieanalyse. Dit was mogelijk doordat we bij de voorbereiding van de analyse konden samenwerken met veel overheidsdiensten en non-gouvernementele actoren.

De uitkomsten van deze situatieanalyse van kinderen en jongeren op Sint Maarten hebben wij vastgelegd in het rapport dat voor u ligt. Het bevat ook verhalen van individuele kinderen. Deze kinderportretjes zijn gemaakt door UNICEF Nederland in samenwerking met het departement Maatschappelijke en Culturele Ontwikkeling en de Federatie Antilliaanse Jeugdzorg. De portretjes maken onderdeel uit van een groter project waarin kinderen in alle Caribische delen van het Koninkrijk der Nederlanden gehoord worden en hun mening geven over opgroeien in hun land. De resultaten van dit project worden in een apart fotoboek gepresenteerd: 'Kind op een eiland, Kinderen over opgroeien op Aruba, Bonaire, Curaçao, Saba, Sint Eustatius en Sint Maarten'.

Wij hopen dat deze informatie zowel de overheid als de sociale organisaties bereikt en gebruikt wordt om de volledige naleving van de rechten van kinderen, jongeren en vrouwen op Sint Maarten te garanderen. Opgemerkt dient te worden dat de situatieanalyse is uitgevoerd in de eerste helft van 2012. Eventuele latere wijzigingen in de wetgeving zijn daarom niet in dit rapport verwerkt.

Als onderzoekers willen wij onze dankbaarheid uitspreken aan de regering van Sint Maarten. Dit geldt met name voor minister-president Sarah Wescot-Williams, minister van Onderwijs, Cultuur, Jeugd en Sport Silveria Jacobs, en Shermina Powell-Richardson en Elmora Aventurin-Pantophlet van hetzelfde ministerie. Ook het Departement van Statistiek van Sint Maarten zijn wij zeer erkentelijk, net als alle mensen die aan de interviews hebben meegewerkt en wiens verklaringen de basis vormen voor dit onderzoek.

Lijst van afkortingen

Bbp	bruto binnenlands product
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CEDAW	Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women
hiv	human immunodeficiency virus
IVRK	Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind
JGZ	jeugdgezondheidszorg
NEET	Not in Education, Employment or Training (geen scholing, geen werk, geen training)
Ngo	non-gouvernementele organisatie
OSE	Observatorio Social del Ecuador, gevestigd in Quito (Ecuador)
PAHO	Pan American Health Organization (pan-Amerikaanse
PPP	Positive Parenting Programme
SIFMA	Sentro di Informashon i na Formashon Bienestar di Mucha
SMMC	Sint Maarten Medical Center
UNDP	United Nations Development Programme (ontwikkelingsprogramma van de
UNICEF	United Nations Children's Fund (de kinderrechtenorganisatie van de Verenigde
WHO	World Health Organization

1. Inleiding

Foto: © UNICEF/NYHQ20111984/LeMoyne

1. Inleiding en methodologie

Een situatieanalyse heeft de volgende doelen, waarvan de twee bovenste de hoofddoelen van deze bewuste analyse voor Sint Maarten waren. De doelen zijn verbonden met een nieuwe aanpak in de ontwikkelingssamenwerking. Deze is gericht op de versterking van de capaciteiten van de lokale partijen, zodat zij zelf in staat zijn om hun problemen op te lossen zonder hulp van buitenaf.

- → Het evalueren van de vooruitgang en de uitdagingen rond het realiseren van de rechten van kinderen, jongeren en vrouwen.
- → Het vormen van aanbevelingen voor sociale acties en beleidsmaatregelen op de middellange en de lange termijn ter verbetering van de levensomstandigheden en de kansen voor kinderen, jongeren en vrouwen..
- → Het identificeren van de oorzaken van – en de structurele verbanden tussen – de problemen die invloed hebben op kinderen, jongeren en vrouwen.
- → Het uitleggen van de manier waarop middelen en sociale, economische en organisatorische structuren van een land (inclusief het gevoerde beleid en de bestaande instellingen) kunnen bijdragen aan het omgaan met problemen aangaande de situatie van kinderen, jongeren en vrouwen.
- → Het ontwikkelen van vaardigheden (of het uitbreiden van bestaande capaciteiten) en technische ondersteuning ter plaatse.
- → Het genereren van een proces van participatieve analyse om de lokale betrokkenen te mobiliseren en strategische allianties aan te gaan op verschillend maatschappelijk niveau, om zo tot een positief resultaat te komen voor kinderen, jongeren en vrouwen.
- → Het bevorderen van het gebruik en de toepassing van de gegenereerde informatie op zowel maatschappelijk als overheidsniveau en het waarborgen van het monitoren en updaten van de geproduceerde informatie.

Onderzoeksmethoden

Het benoemen van de belangrijkste sociale, economische, politieke en culturele problemen was mogelijk dankzij een scala aan onderzoeksmethoden. Deze waren gebaseerd op de 'Guidance for Conducting Situation Assessment and Analysis of Children's and Women's Rights' (UNICEF, 2008) en op OSE's eerdere ervaringen op het gebied van kwalitatief en kwantitatief onderzoek.

Gezien de grootte van het land en de beperkte beschikbaarheid van statistische informatie in sommige sectoren, heeft het OSE gekozen voor een zeer participatieve aanpak. Nadat UNICEF een team van lokale partners had samengesteld, onder leiding van Shermina Powell, brachten de OSE-onderzoekers in november 2011 en februari en augustus 2012 drie werkbezoeken aan Sint Maarten om informatie te verzamelen en het voorlopige rapport in te dienen.

Het diepte-interview is een essentieel hulpmiddel bij alle kwalitatieve onderzoeksmethoden. Het is alleen juist te gebruiken nadat alle betrokkenen in kaart zijn gebracht en de belangrijkste personen en organisaties met specifieke informatie en ervaring in het veld zijn geïdentificeerd. Daarom vond het in kaart brengen van alle betrokkenen bij het onderzoek al tijdens het eerste studiebezoek aan Sint Maarten plaats. Er werd een bijeenkomst georganiseerd met maatschappelijke organisaties en overheidsinstellingen om een lijst op te stellen met belangrijke personen voor diepte-interviews. Deze lijst werd vervolgens goedgekeurd door het directoraat Sport en Jeugdzaken. Verschillende geïnterviewden wezen vervolgens weer andere belangrijke informanten aan.

52 procent van de ondervraagden had een belangrijke functie bij de besluitvorming van de overheid of was vertegenwoordiger van een uitvoerende instantie. Het ging onder andere om afdelingshoofden van gespecialiseerde kinder- en onderwijsinstellingen, kamers van koophandel, parlementsleden of mensenrechtenorganisaties. De overige 48 procent kwam uit de niet-gouvernementele sector, waaronder vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties of vakbonden, academici, leerkrachten, leerlingen, directeuren van stichtingen en personen die zich bezighouden met specifieke kwesties als migratie.

De uitgebreide informatie die zo werd verkregen, werd aangevuld met behulp van andere methodologische hulpmiddelen, waaronder verdere focusgroepen en een beoordeling van literatuur en statistische bronnen. De meeste van deze focusgroepbijeenkomsten werden bezocht door relevante betrokkenen uit de samenleving, De eerste bijeenkomsten werden ook bijgewoond door vertegenwoordigers van overheidsinstellingen.

Het voorlopige rapport werd in twee aparte sessies gepresenteerd aan de belangrijkste betrokkenen. De bekendmaking van de eerste resultaten vond plaats in aanwezigheid van de minister-president, de minister van Onderwijs, Cultuur, Jeugd en Sport, de minister van Volksgezondheid, Sociale Ontwikkeling en Arbeid, en de directeuren van het directoraat Jeugd- en sportzaken. De tweede bijeenkomst bestond uit een workshop, die werd bijgewoond door ongeveer vijftig vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties en de overheid. Hierna is de verzamelde informatie aangevuld en op sommige punten aangepast. Ook zijn de uit interviews en groepsdiscussies verkregen gegevens waar mogelijk vergeleken met andere kwantitatieve en kwalitatieve informatie, en met het overheidsbeleid en de aan kinderen en jongeren gerelateerde programma's.

Een situatieanalyse behelst niet alleen het beoordelen en analyseren van de situatie van kinderen en vrouwen, maar vraagt ook om een op mensenrechten gerichte aanpak. Dit betekent dat in het onderzoek rekening is gehouden met de verplichtingen die Sint Maarten, als onderdeel van het Koninkrijk der Nederlanden, conform een aantal internationale verdragen is aangegaan. Dit zijn onder meer het IVRK en het CEDAW. De bepalingen hieruit zijn omgezet in indicatoren voor de informatieverzameling. Dit om ervoor te zorgen dat de informatie de specifieke aspecten van de naleving van de rechten van kinderen, jongeren en vrouwen weerspiegelt, zoals vastgesteld in deze internationale verdragen. Bovendien is de analyse in oorzaak-gevolgschema's gevat. Dit heeft ons geholpen de structurele oorzaken van de sociale problemen van deze groepen te verduidelijken en de tekortkomingen in de maatschappelijke inzet en de overheidsinspanningen te identificeren.

Foto: © UNICEF/NYHQ20111984/LeMoyne

2. Kerngegevens over Sint Maarten

Foto: © UNICEF/NYHQ20111975/LeMoyne

2. Kerngegevens over Sint Maarten

Sint Maarten werd in 1648 krachtens het Verdrag van Concordia opgedeeld in een Nederlands deel in het zuiden en een Frans deel in het noorden (Saint Martin). In oktober 2010 kreeg het Caribische eiland de status van een autonoom land binnen het Koninkrijk der Nederlanden. Sindsdien heeft het zijn eigen Staatsregeling en instituties voor het bepalen van het overheidsbeleid. Internationale betrekkingen en defensie blijven echter verantwoordelijkheden van het koninkrijk.

De grootste motor achter de economie is het toerisme. Slechts 10 procent van het land is geschikt voor landbouw en meer dan 90 procent van de voedingsmiddelen wordt geïmporteerd.

Ondanks het feit dat het eiland is onderverdeeld in een Nederlands en een Frans deel, kunnen de bewoners zich vrijelijk over het eiland bewegen en gebruikmaken van de sociale voorzieningen in beide delen. Het grootste deel van de bevolking op Sint Maarten spreekt Engels; slechts een kleine minderheid heeft het Nederlands of het Frans als moedertaal.

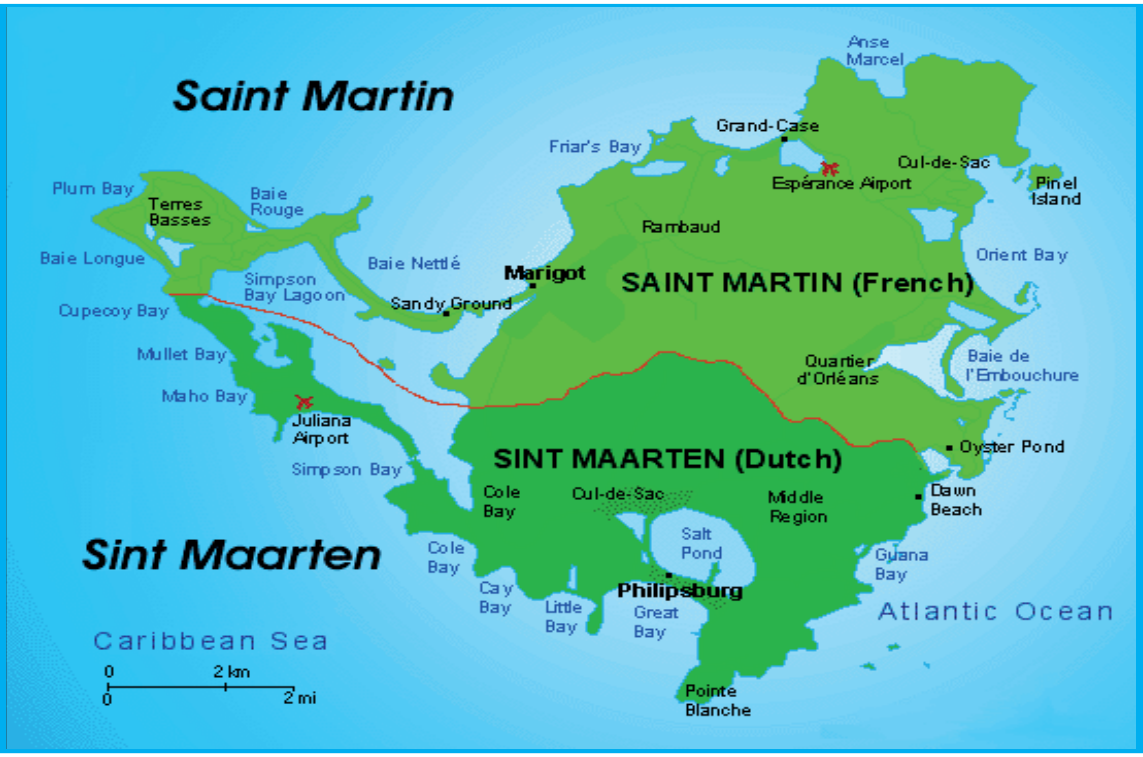

Afbeelding 1: Kaart van Sint Maarten en Saint Martin
Bron: www.charterworld.com/index.html?sub=st-martin-yacht-charter

Demografische kenmerken

De snelle bevolkingsgroei en het ontbreken van een adequate infrastructuur om deze groei op te vangen, vormen een grote uitdaging. Volgens de gegevens van de burgerlijke stand groeide de bevolking tussen 2008 en 2010 met 2.100 mensen. In juni 2012 bedroeg het officieel aantal geregistreerde inwoners op Sint Maarten 55.309. Daarnaast wonen er veel niet-geregistreerde immigranten, van wie ook de kinderen niet zijn geregistreerd.

Uit de gegevens van de burgerlijke stand blijkt tevens dat de verhouding tussen het aantal geboorten en sterfgevallen in de laatste tien jaar redelijk stabiel is (gelijk aan die van ontwikkelde landen). Er is dus geen sprake van natuurlijke bevolkingsgroei. De demografische veranderingen zijn het gevolg van immigratie en emigratie, die in de afgelopen jaren aanzienlijk zijn toegenomen. De emigratie betreft vooral jonge mensen in de leeftijd van 15 tot 29 jaar en er is een collectieve immigratie van personen tussen 40 en 44 jaar (zie afbeelding 2).

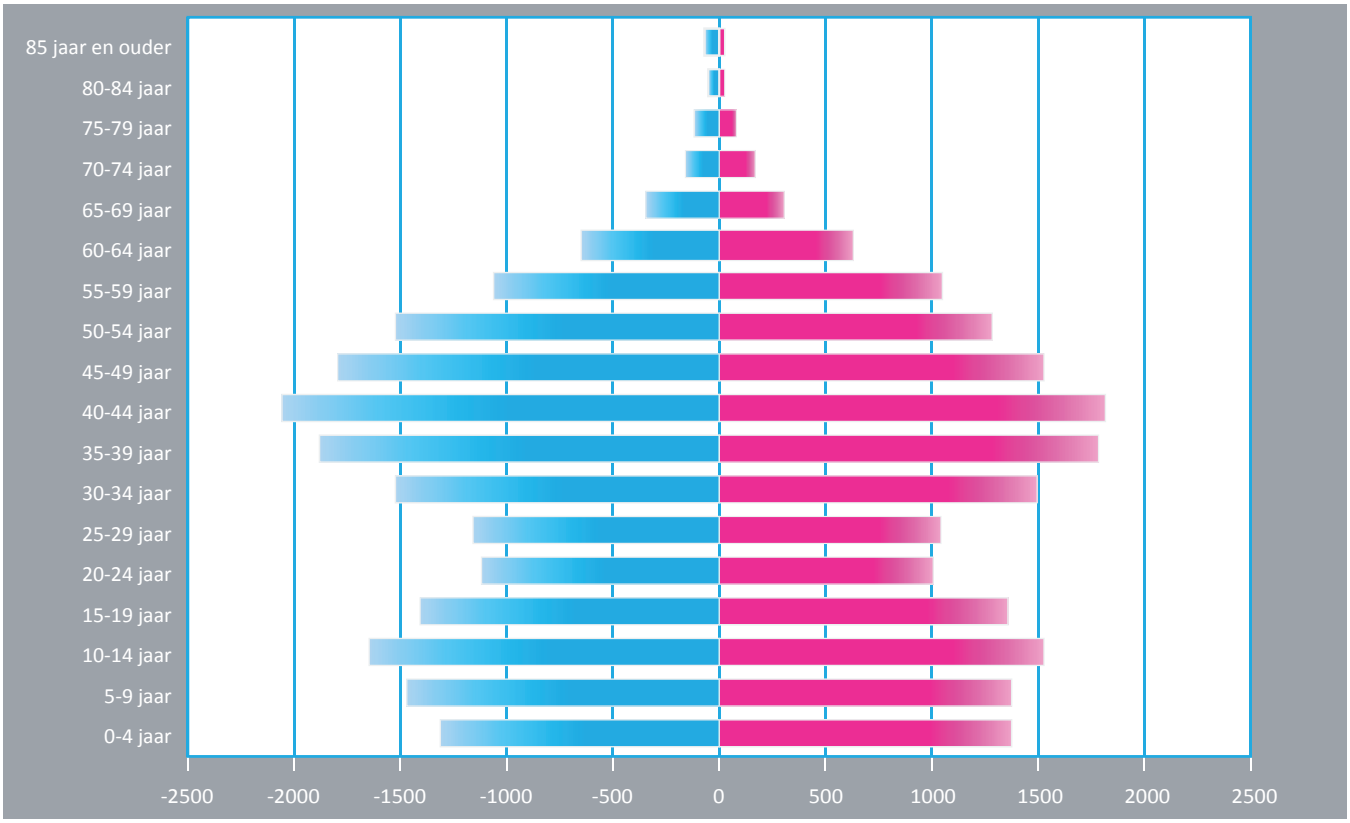

Afbeelding 2 Migratie naar leeftijdsgroep (emigratie is rood weergegeven, blauw geeft de immigratie aan)
Bron: CBS, 2010 (tabel door het OSE).

Het aantal inwoners met een leeftijd van 0 tot 19 jaar bedraagt 11.529 personen (UNDP, 2011). Dat is 28,17 procent van de bevolking, waarvan het grootste deel wordt gevormd door de groep tussen 10 en 14 jaar oud (zie afbeelding 3), wederom als gevolg van het grote aantal jonge mensen dat emigreert. Deze leeftijdsgroep bestaat uit meer vrouwen dan mannen, evenals de totale bevolking van Sint Maarten: op iedere 100 mannen zijn er 112 vrouwen (Departement van Statistiek, 2012).

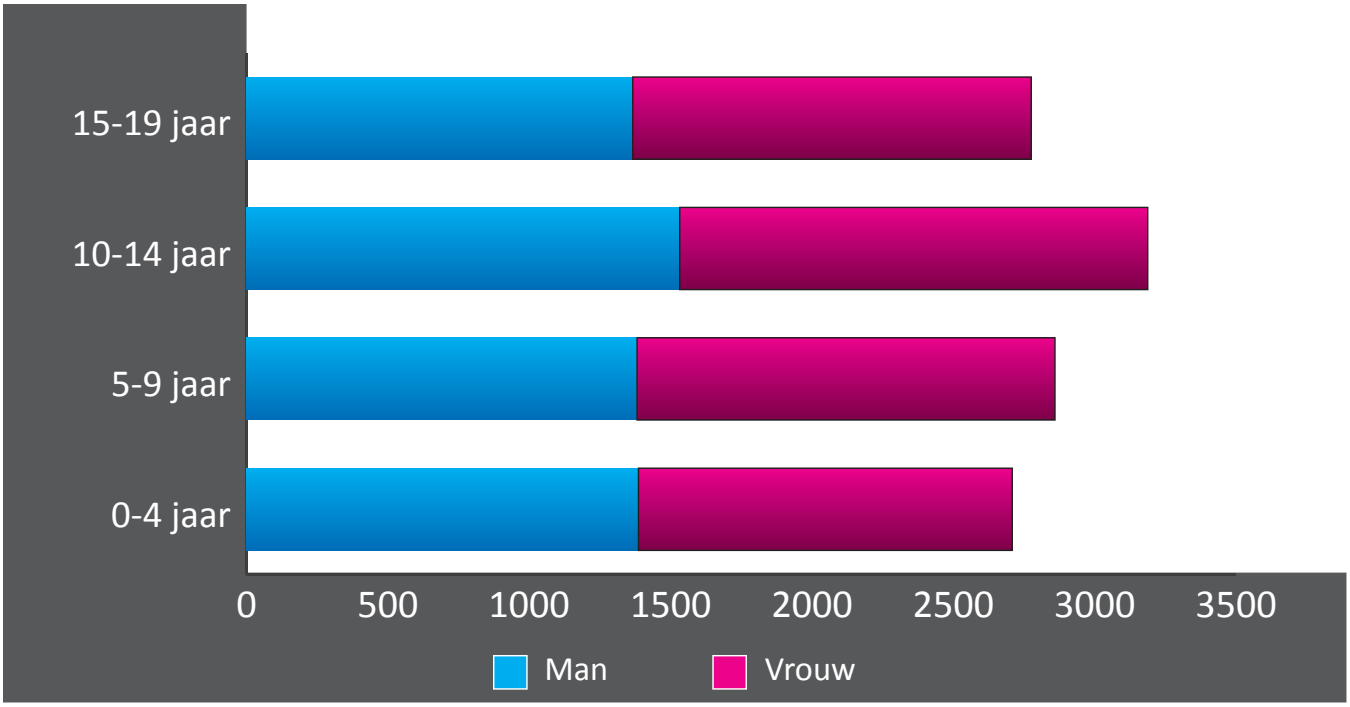

Afbeelding 3 Bevolkingsspreiding van kinderen en jongeren
Bron: CBS, 2010

Voor het ontwikkelen van hierop gericht overheidsbeleid is kennis over de dynamiek van de bevolking essentieel. Uit een gedetailleerde analyse van de demografische situatie blijkt bijvoorbeeld dat het noodzakelijk is een stimuleringsbeleid op te stellen voor het behoud van jonge mensen op Sint Maarten. De wegtrekkende jeugd kan leiden tot een 'brain drain', waardoor de noodzaak ontstaat geschoold personeel uit andere landen aan te trekken. Immigratie kan echter op verschillende niveaus binnen de maatschappij tot spanningen leiden en in sommige gevallen zelfs tot culturele confrontaties tussen de verschillende nationaliteiten. Beide zijn niet bevorderlijk voor het opbouwen van een sterke landsidentiteit.

Volgens de volkstelling van 2001 waren meer dan zes op de tien personen (63 procent) afkomstig van buiten Sint Maarten en leefden er meer dan honderd verschillende nationaliteiten op het eiland. Tien jaar later, bij de volkstelling van 2011, bleek dat zeven op de tien personen (70 procent) elders waren geboren en dat het aantal verschillende nationaliteiten 118 bedroeg, waarvan de grootste meerderheid afkomstig was van de Dominicaanse Republiek, Haïti, Jamaica en Guyana (Departement van Statistiek, 2011). Het groeiende aantal immigranten heeft zijn weerslag op alle gebieden van de samenleving, ook op de situatie van kinderen en jongeren.

Mensen komen naar Sint Maarten vanwege de betere arbeidskansen vergeleken met veel andere Caribische landen. Veel hotels, restaurants en resorts zijn in handen van immigranten. Tegelijk vullen de immigranten ook het gat op de arbeidsmarkt en zijn ze vaak werkzaam in de bouw, als kok, in de dienstensector of als schoonmaker

(UNDP, 2011). Deze immigratie heeft een culturele diversiteit gebracht die terug te zien is in het aantal gesproken talen op het eiland. Het Nederlands en het Engels zijn de officiële talen, maar er worden ook veel andere talen gesproken. Volgens de volkstelling van 2001 heeft 67,5 procent van de bevolking het Engels als moedertaal. Van 13 procent is Spaans de moedertaal, van 8 procent het Creools, van 4 procent het Nederlands, van 2 procent het Papiamento, van 1,5 procent het Frans en van 3,5 procent een andere taal.

Hoewel er sprake is van meer immigratie dan emigratie, heeft ook deze laatste zijn impact op de bevolking. Jonge mensen vertrekken voor hun studie naar het buitenland omdat het onderwijsniveau daar hoger ligt dan op Sint Maarten en keren na het afronden van de studie vaak niet terug. De voornaamste bestemmingen zijn Nederland, Aruba en de Verenigde Staten.

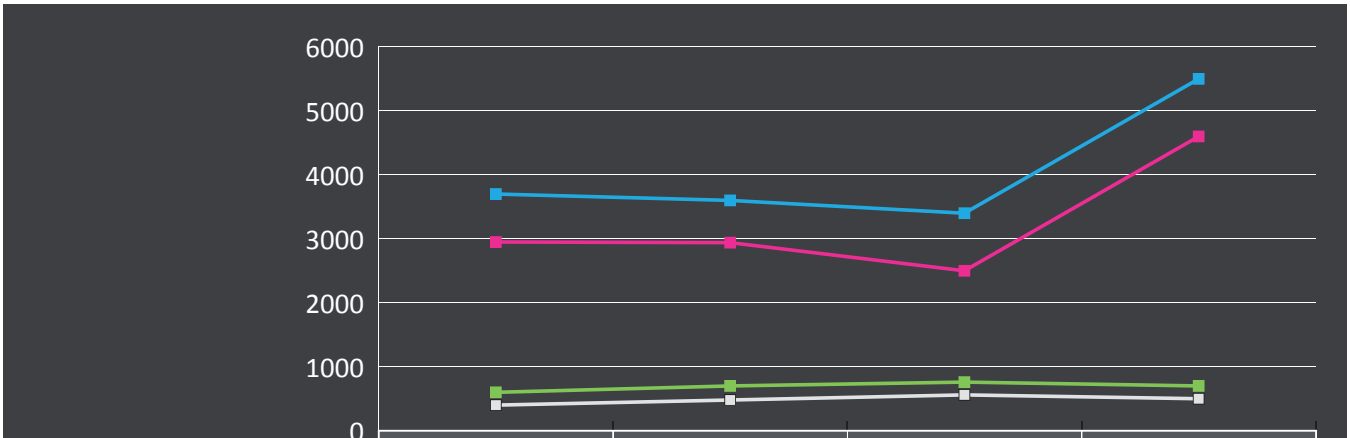

	2004	2006	2008	2010
Emigratie	770	622	881	848
Immigratie	2277	2214	1723	3872
Totaal sterftegevallen	165	155	169	174
Total Live Births	503	570	617	562

Afbeelding 4 Bevolkingsstatistiek en migratie (2004-2010)
Bron: burgerlijke stand, Sint Maarten

Institutionele structuur

Zoals eerder vermeld verkreeg Sint Maarten in oktober 2010 zijn autonome status binnen het Koninkrijk der Nederlanden. De belangrijkste institutionele veranderingen zijn dat het eiland nu zijn eigen Staatsregeling en zijn eigen wetten heeft, zelf zijn beleid kan bepalen en over eigen democratische instellingen beschikt. Hoewel Sint Maarten een nieuw land vormt binnen het koninkrijk, bestaan de uitvoerende overheidsorganen al vrij lang en kunnen de meeste medewerkers bogen op een jarenlange ervaring als ambtenaar.

De regering bestaat uit de gouverneur van Sint Maarten, die als vertegenwoordiger van het staatshoofd Koning Willem-Alexander het onschendbare hoofd van de regering is, het parlement en de ministerraad. Het parlement vormt de wetgevende macht, bestaande uit vijftien door het volk gekozen leden die voor een periode van vier jaar zitting nemen. De uitvoerende macht bestaat uit het kabinet, dat wordt voorgezeten door de minister-president en zeven ministeries (zie afbeelding 5). De wetgevende macht is samengesteld uit het Gerecht van Eerste Aanleg, het Constitutionele Hof en de ombudsman. Tegen uitspraken op nationaal niveau kan beroep worden aangetekend bij het Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba. In cassatie gaan is mogelijk bij de Hoge Raad in Den Haag (Nederland).

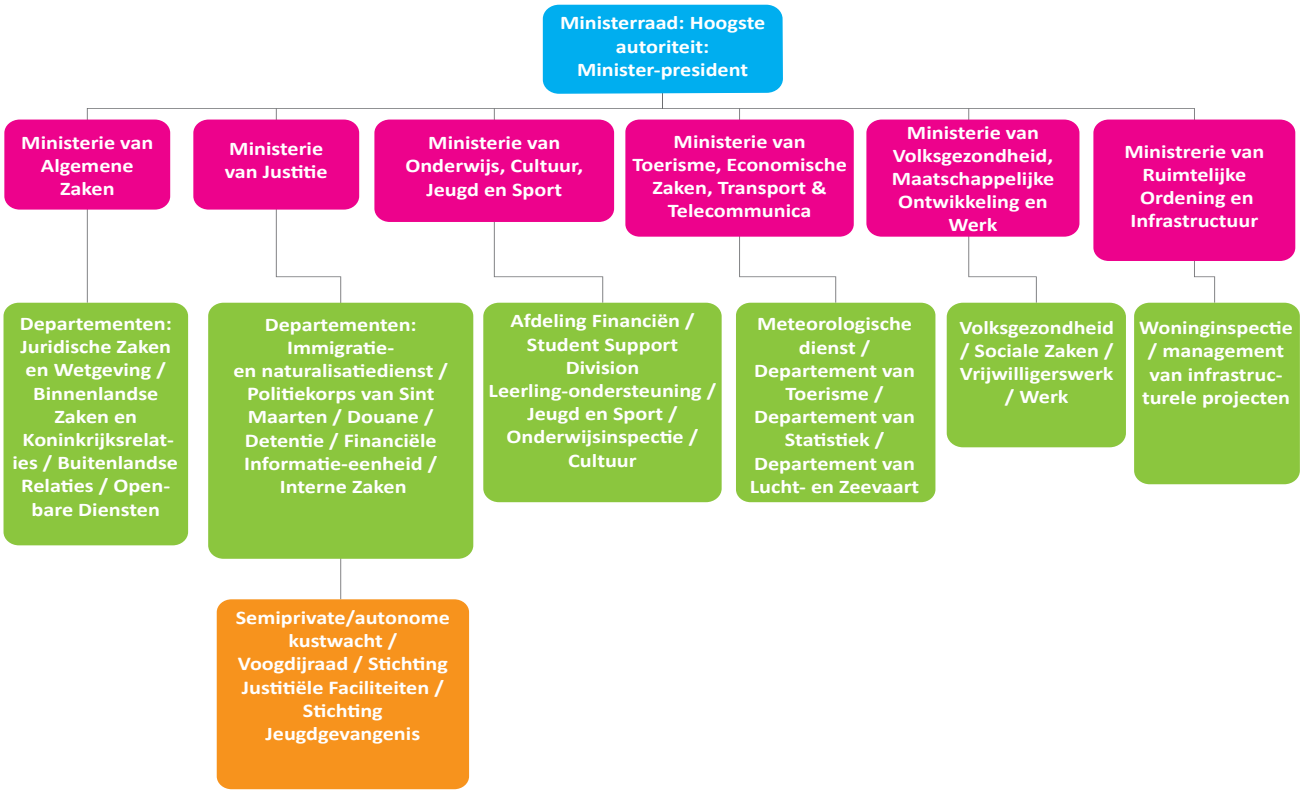

Afbeelding 5 Organisatiestructuur van de uitvoerende macht
Bron: de website van de regering, www.sintmaartengov.org

De ministeries zijn verantwoordelijk voor een geïntegreerde uitvoering van het overheidsbeleid in de verschillende sectoren, waaronder gezondheid en werk. De ministerraad zorgt voor een blijvende dialoog tussen de verschillende ministeries en maakt het voor de regering mogelijk aan gezamenlijke doelstellingen te werken.

Het algemene klimaat in deze nieuwe periode is er één van optimisme. Er zijn echter ook uitdagingen voor het werken aan een stabiel land.

1. De huidige overheidsinstellingen zijn nieuw en het is noodzakelijk om zowel het wettelijke kader als de institutionele structuur te versterken. Hoewel de meerderheid van de bevolking voor autonomie heeft gekozen, kan de transitie veranderingen met zich meebrengen die voor een bepaalde mate van onzekerheid kunnen zorgen. Ook kan de opgebouwde kennis en ervaring met politiek bestuur en collectieve besluitvorming binnen de Nederlandse Antillen verloren gaan.

2. Maatschappelijke organisaties beschikken over diverse capaciteiten en hebben bij het kritisch beoordelen van het overheidsbeleid te maken met verschillende uitdagingen. Er zijn echter verscheidene wijk-, vrouwen- en jongerenorganisaties die een bijdrage zouden kunnen leveren aan de ontwikkeling van het overheidsbeleid of de verdediging van de rechten en belangen van bepaalde groepen, waaronder kinderen en jongeren.

Wat Sint Maarten nodig heeft, is een echte discussie over de overheid, haar functies en de institutionele constellaties. Veel van de landen in de regio kunnen van elkaar leren door belangrijke informatie – zoals over de overheidsorganisatie en -functie – met elkaar uit te wisselen. Sint Maarten zou van een dergelijke dialoog met landen in de Cariben en Latijns-Amerika kunnen profiteren. Het onderhouden en uitbreiden van de capaciteit van ambtenaren en dienstverleners vereist continue aandacht. Hoewel veel ambtenaren ervaring hebben in leidinggevende functies en hoog zijn opgeleid, biedt de plaatselijke universiteit momenteel geen studie aan in bestuurskunde of politicologie.

Sociale cohesie en nationale identiteit

De opbouw van een samenleving met een hoge sociale cohesie wordt bemoeilijkt door diverse factoren. Onder meer het bestaan van twee landen met een eigen koloniale geschiedenis op één eiland en het gebruik van verschillende talen binnen een klein gebied. Andere invloeden hierop zijn de toestroom van migranten en de aanwezigheid van meerdere modellen voor middelbaar en voortgezet onderwijs.

Het onderwijs speelt een fundamentele rol bij de ontwikkeling van een nationale identiteit en creëert tevens een band tussen de verschillende etnische groepen. Vanwege de recente geboorte van Sint Maarten als land is er nog geen sociale cohesie. Er zijn ook nog tekortkomingen wat betreft het onderwijs: (a) het draagt niet bij aan een dialoog met de verschillende sociale sectoren, omdat het schooltype dat bezocht wordt afhankelijk is van de financiële situatie van een gezin; (b) er is geen officiële taal voor het middelbaar onderwijs (sommige scholen geven les in het Nederlands en andere in het Engels) en er is geen uniform onderwijsprogramma; en (c) er wordt te weinig onderwezen over de achtergrond en historie van Sint Maarten; de leerlingen weten vaak meer over de geschiedenis en politieke processen van Nederland dan over die van hun eigen land.

Lokale economie en afhankelijkheid van het toerisme

Het bbp op Sint Maarten bedraagt USD 15.000 per jaar per hoofd van de bevolking, wat veel hoger is dan in de meeste andere Caribische landen. Een prestatieanalyse over tien jaar laat zien dat het toerisme zich in 2000 snel begon te ontwikkelen en in 2005 een hoogtepunt bereikte met 2,1 miljoen toeristen. Hierdoor bood de toeristische dienstverlening ongekende mogelijkheden voor economische groei. De afhankelijkheid van het toerisme brengt echter ook veel risico's met zich mee, omdat deze bedrijfstak zeer gevoelig is voor de wereldwijde economische crisis (die in 2011 tot een terugval van het aantal bezoekers heeft geleid). Deze branche is tevens kwetsbaar omdat het voor een land moeilijk is permanent aantrekkelijk te blijven als een toeristische bestemming. Verder bestaat er een gat tussen de ontwikkeling van een adequate toeristische infrastructuur en de afhankelijkheid van goederen die geïmporteerd moeten worden, hetgeen de groeiende inflatoire trend verklaart.

Het toerisme creëert het meeste werk (onder meer in hotels, restaurants, middenstand, bouw, transport), meer nog dan de overheid. De groei van het toerisme ging echter niet hand in hand met de ontwikkeling van menselijk kapitaal en met een verbetering van de arbeidskwalificaties. Er zijn te weinig hooggekwalificeerde functies en er is sprake van een grote concurrentie bij lager geschoolde banen. Vanwege de slechte arbeidsomstandigheden en de navenante betaling weigert de lokale bevolking het werk uit te voeren; het wordt aan niet-geregistreerde immigranten aangeboden. Werkgevers geven vaak de voorkeur aan de tweede groep, omdat zij dan de sociale verzekeringen en de arbeidsregelingen kunnen omzeilen. Zoals te zien is in afbeelding 6 is er sprake van een groeiend aantal werklozen. De cijfers liggen hoger voor vrouwen dan voor mannen.

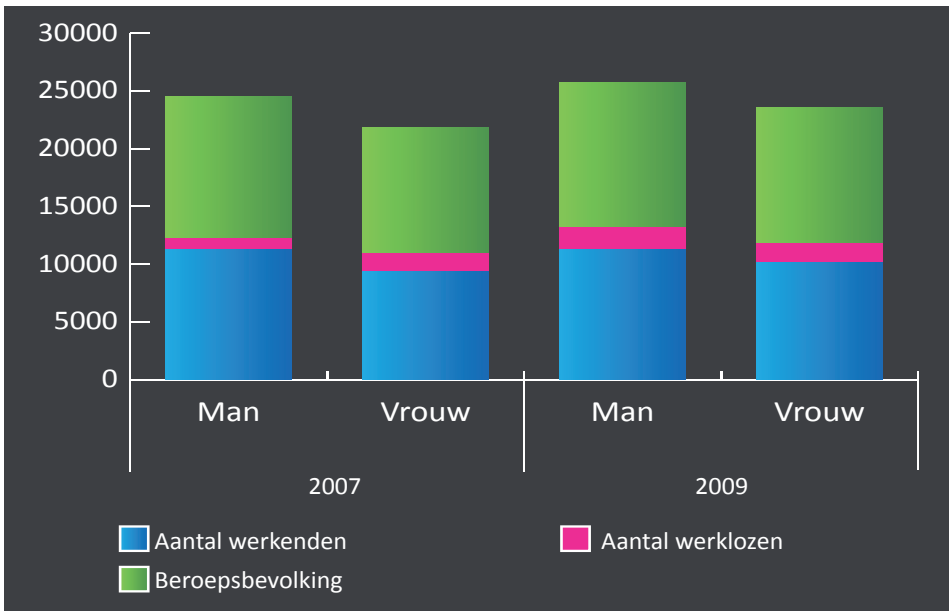

Afbeelding 6 Werkgelegenheid en werkloosheid naar geslacht, 2007 en 2009.
Bron: CBS, 2010

Het salaris voor vrouwen ligt lager dan dat voor mannen. In 2001 verdienden vrouwen gemiddeld 2.415 en mannen 4.333 Antilliaanse gulden per maand. Veel moeders hebben meerdere banen. Zij zijn hiertoe genoodzaakt vanwege dit salarisverschil, de hoge kosten van levensonderhoud en het feit dat de vrouw meestal verantwoordelijk is voor het economische welzijn van haar kinderen. De kinderen worden voor langere tijd achtergelaten in kinderopvangcentra of zijn alleen thuis, met mogelijke negatieve gevolgen (zie hoofdstuk 6).

Het minimumloon voor mensen ouder dan 21 bedraagt 7,96 gulden per uur. Jongeren van 16 en 17 jaar verdienen 65 procent van dit salaris, 18-jarigen 75 procent, 19-jarigen 85 procent en 20-jarigen 90 procent (CBS, 2010). Ondanks het feit dat onderwijs verplicht is, is er sprake van een hoog percentage drop-outs (zie hoofdstuk 5) en een gebrek aan beroepsopleidingen. Hierdoor verlaten veel kinderen de school zonder de vaardigheden en de kennis die nodig zijn voor het vinden van een passende baan.

Hoewel het gemiddelde inkomen voldoende is om aan de basisbehoeften te kunnen voldoen en bedelen en kinderarbeid niet veel voorkomen, is er wel sprake van verborgen armoede, met name onder Dominicaanse immigranten.

3. Sociaal beleid len sociale investeringen

Foto: © UNICEF/NYHQ20111990/LeMoyne

3. Sociaal beleid en sociale investeringen

Het vermogen om een sociaal beleid te voeren waarbij alle rechten worden gerespecteerd en gegarandeerd, is fundamenteel voor ieder ontwikkeld land. De huidige situatie biedt Sint Maarten een historische kans om een sociaal beleid te ontwikkelen. Dit houdt het volgende in (White, 2004).

- Het creëren van regels en voorschriften voor het formuleren van overheidsbeleid;
- het sluiten van een akkoord met alle sociale sectoren;
- het vaststellen van uitgangspunten voor het overheidsbeleid;
- het versterken van overheidsinstellingen;
- het uitvoeren van overheidsbeleid
- het zorgen voor sociale investeringen en meer effectiviteit bij de sociale uitgaven;
- ieder lid van de samenleving krijgt toegang tot het zogenoemde 'sociaal minimum', dat ook wel wordt gedefinieerd als het minimum aan middelen dat nodig is om aan de maatschappij deel te kunnen nemen. Burgers moeten zich bewust zijn van hun rechten en dienen toegang te hebben tot hulp en compensatie als beleidsmakers in gebreke blijven.

Op de meeste sociaal-economische indicatoren is de score gunstig. De levensverwachting bij geboorte, de kindersterfte, de toegang tot het onderwijs en de geletterdheid staan op het niveau van ontwikkelde landen als Nederland en de Verenigde Staten. De begrotingsstructuur laat een hoog percentage aan overheidsinvesteringen in sociale sectoren zien (zie tabel 1).

Tabel 1 Overheidsbegroting 2011

	Uitgaven		Inkomsten	
Ministerie	***2011***	***Percentage***	***2011***	***Percentage***
Gouverneur	0	0	0	0
Parlement	9.553.249	2,3	0	0
Ministerie van Algemene Zaken	67.557.243	16,1	2.503.604	0,6
Ministerie van Financiën	39.797.890	9,5	343.247.673	81,5
Ministerie van Justitie	68.663.710	16,3	7.584.778	1,8
Ministerie van Onderwijs, Cultuur, Jeugd en Sport	110.168.683	26,2	5.801.943	1,4
Ministerie van Volksgezondheid, Sociale Ontwikkeling en Arbeid	58.649.164	13,9	12.039.600	2,9
Ministerie van Toerisme, Economische Zaken, Transport en Telecommunicatie	33.855.314	8	43.118.000	10,2
Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening, Milieu en Infrastructuur.	32.671.344	7,8	6.621.000	1,6
TOTAAL	420.916.597	100	420.916.598	100

Bron: ministerie van Algemene Zaken

Zoals blijkt uit de tabel is het grootste gedeelte van de begroting gereserveerd voor onderwijs, gevolgd door justitie en algemene zaken. Idealiter zou de zorg qua uitgaven op de tweede plaats moeten komen in plaats van op de vierde en er zou meer gedaan moeten worden aan de toegang tot en de universele dekking van de gezondheidszorg. Toch blijkt uit het inkomsten- en uitgavenpatroon dat het hier een model betreft van een welvaartsstaat met grote opbrengsten uit belastingen (geïnd door het ministerie van Financiën) en uitgaven in de sociale sectoren.

Het overheidsbeleid zou zich echter meer moeten richten op een herverdeling van middelen. Voor groepen met een hoge mate van armoede (waaronder kinderen van niet-geregistreerde immigranten) is het momenteel moeilijker om toegang te krijgen tot het gezondheidssysteem en andere sociale voorzieningen. Ook bestaat er behoefte aan een beter rechtenbeschermingssysteem, omdat de diverse sectorale overheidsinstellingen hun werk niet altijd even overtuigend coördineren. Ervaringen van andere landen laten zien dat de aanwezigheid van een duidelijk en geïntegreerd systeem tot betere resultaten voor kinderen leidt. Sint Maarten heeft geen integraal systeem voor kinderbescherming (zie hoofdstuk 6).

Sociale zekerheid

Op Sint Maarten bestaat een specifieke ziektekostenverzekering. Daarnaast is er voor specifieke doelgroepen een stelsel dat garant staat voor drie vormen van sociale zekerheid: (a) financiële ondersteuning (zoals werkloosheidsuitkeringen en pensioenen) of eenmalige uitkeringen (zoals de betaling van collegegeld, schooluniformen en begrafeniskosten, of steun bij nationale rampen); (b) juridische bijstand voor civiele, werk- en aan het huwelijk gerelateerde problemen; en (c) gezondheidszorg voor onverzekerden die medische hulp behoeven.

De hoogte van de financiële hulp is afhankelijk van de situatie van de aanvrager en zijn of haar behoeften. Werklozen met kinderen ontvangen een hoger bedrag. In 2012 waren er in totaal 196 aanvragen voor de drie bovenvermelde subsidievormen, waarvan 80 procent werd gehonoreerd (zie afbeelding 7).

Foto: © UNICEF/NYHQ2011-2009/LeMoyne

4. Het recht op gezondheid

Foto: © UNICEF/NYHQ20112026/LeMoyne

4. Het recht op gezondheid

- De gezondheidssector ontvangt 10 procent van de overheidsbegroting en de voorzieningen worden door 89 procent van de bevolking beoordeeld als goed of heel goed.
- De kindersterfte is laag (7,6 per 1.000 levendgeborenen) en de levensverwachting bij geboorte is 78,6 jaar.
- In het algemeen is het zorgsysteem niet georganiseerd in zorgniveaus en werkt het niet op een geïntegreerde manier.
- Er is geen officiële informatie beschikbaar over geboorte-, sterfte- en ziektecijfers of wijzigingen in deze cijfers per jaar.
- Werklozen en niet-geregistreerde immigranten hebben slechts beperkt toegang tot gezondheidszorg.
- Het percentage tienerzwangerschappen is hoog.
- Het aantal jongeren met obesitas is toegenomen en wordt gerelateerd aan de leefstijl en eetgewoonten

De regering van Sint Maarten legt grote nadruk op de beschikbaarheid van de gezondheidszorg en de toepassing van specifieke programma's en acties ter verbetering van het zorgsysteem.

Volgens de volkstelling van 2001 geeft de meerderheid van de bevolking aan tevreden of zeer tevreden te zijn met de gezondheidszorg op Sint Maarten (zie tabel 2).

Tabel 2. Perceptie van de burger van het gezondheidssysteem

Burgerperceptie gezondheidssysteem	Aantal
Zeer goed	12.409
Goed	14.955
Redelijk	2.863
Slecht/zeer slecht	327
Onbekend	40
Totaal	30.594

Bron: CBS, 2001

Zoals eerder vermeld bedraagt het deel van de overheidsbegroting voor het ministerie van Volksgezondheid, Sociale Ontwikkeling en Werk 13,9 procent en is ongeveer 10 procent van dit percentage exclusief bestemd voor de gezondheidszorg (ter vergelijking: op Costa Rica, waar de dekking van sociale zekerheid universeel is, is 11 procent van de begroting voor gezondheid bestemd). In tabel 3 is te zien dat de uitgaven aan medische zorg de hoogste prioriteit krijgen van het hiervoor beschikbare budget (89 procent), terwijl investeringen in preventieve gezondheidszorg relatief laag zijn (11 procent).

Tabel 3. Publieke investeringen in de zorg

Voornaamste uitgaven	Guldens
Medische zorg	18.000.000
Afvalverwerking	9.500.000
Preventieve en curatieve gezondheidszorg	2.300.000
Onderhoud van vuilstortplaatsen	2.800.000
Jeugdgezondheidszorg	200.000

Bron: overheidsbegroting Sint Maarten 2009 (tabel door het OSE)

De regering streeft naar een groter budget voor volksgezondheid en is van plan een nieuw verzekeringsstelsel in te voeren. In de huidige situatie hebben niet alle mensen op Sint Maarten toegang tot een ziektekostenverzekering (zie afbeelding 8). Het gaat hierbij onder andere om niet-geregistreerde immigranten en in mindere mate werklozen.

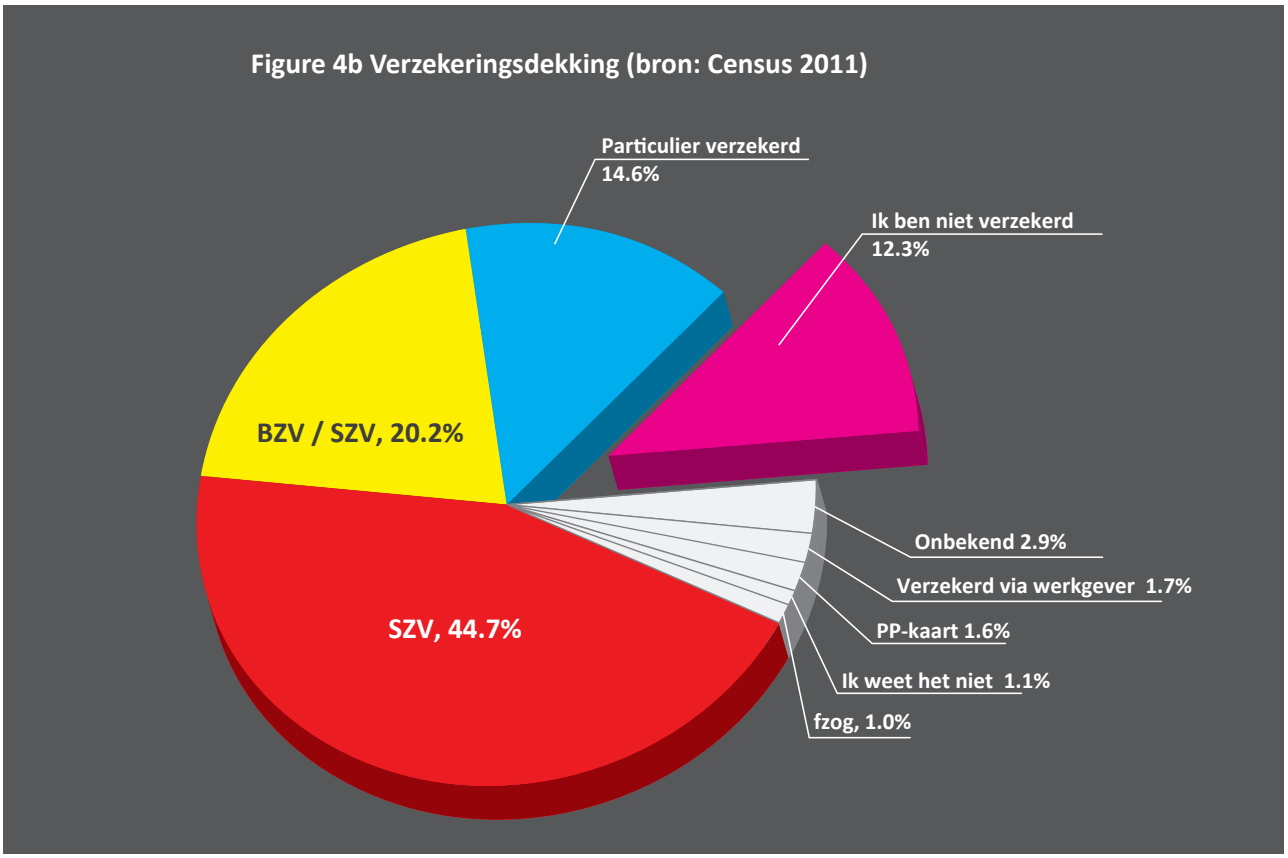

Afbeelding 8 Verzekeringsdekking
Bron: volkstelling 2011

Behaalde resultaten

Lage kindersterfte

De realisatie van het recht op leven, zoals uiteengezet in het VN-Kinderrechtenverdrag, wordt onder andere bepaald op basis van de kindersterfte (het aantal kinderen dat sterft voor zijn of haar vijfde verjaardag). De kindersterfte op Sint Maarten is geleidelijk gedaald tot 7,6 per 1.000 levend geborenen in 2008 (actuele informatie was ten tijde van het samenstellen van dit rapport niet beschikbaar). Hiermee behoort Sint Maarten tot de landen met de laagste kindersterfte in het Caribisch gebied en Latijns-Amerika.

Aanpak hiv

In 2008 telde Sint Maarten het hoogste aantal hiv-gevallen van de Nederlandse Antillen. In 2010 waren er twintig nieuwe gevallen (van de in totaal 664 geregistreerde gevallen tussen 1985 en 2010). De schatting in 2010 was dat 100 procent van de geregistreerde hiv-geïnfecteerden een behandeling had ontvangen, inclusief de gevallen zonder ziektekostenverzekering. Er waren verschillende campagnes gericht op voorkoming van besmetting en mensen konden zich gratis laten testen op hiv. Het aanpakken van hiv en aids is een prioriteit voor het ministerie van Volksgezondheid, Sociale Ontwikkeling en Arbeid. In nauwe samenwerking met ngo's zoals de Sint Maarten AIDS Foundation organiseerde het een aantal programma's daarvoor. De leeftijdsgroep met het hoogste aantal gevallen is die van 25 tot 44 jaar, gevolgd door die van 45 tot 64 jaar. Hiv onder jongeren komt nauwelijks voor.

Openstaande uitdagingen

Vaccinatiegraad

Vaccinaties voor kinderen van 0 tot 17 jaar zijn gratis; de overheid financiert deze volledig. Het succes van het programma hangt echter af van de toestemming van de ouders en voogden, dus van hoe belangrijk zij vaccinatie vinden. In twee onderzoeken naar de vaccinatiegraad door de PAHO in 2003 en 2008 kwam aan het licht dat een aanzienlijk percentage kinderen tussen 12 en 59 maanden niet voldoende was gevaccineerd.

Het Wit Gele Kruis verzorgt vaccinaties voor kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar. Hierna neemt het schoolsysteem deze verantwoordelijkheid over tot het kind de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt. De JGZ beoordeelt de vaccinatiedossiers van alle vierjarigen en schoolgaande kinderen. De ouders ontvangen via de school een toestemmingsformulier dat zij ondertekend aan de JGZ moeten retourneren. Kinderen die een of meer vaccinaties hebben gemist, worden op een zogenoemde 'catch-up'-lijst geplaatst.

Dat een kind niet wordt gevaccineerd kan diverse redenen hebben. De ouders zijn bijvoorbeeld niet geregistreerd en hebben dus geen toegang tot de gezondheidsvoorzieningen. Het kan ook zijn dat het kind niet bij een consultatiebureau of een van de gezondheidscentra is geweest, niet naar school gaat of uit het buitenland komt

en niet bekend is bij de JGZ zolang het niet naar school gaat. Overige kinderen waarvan geen vaccinatiegegevens bekend zijn, kunnen zijn gevaccineerd op het Franse Saint Martin.

In juli 2011 werd ter uitbreiding van het immunisatieprogramma een beleidshandboek voorbereid met ondersteuning van de PAHO en de WHO. De impact hiervan en de geanticipeerde verbeteringen in de vaccinatiedekking zijn nog niet beoordeeld.

Hoog percentage tienerzwangerschappen

Vrouwen op Sint Maarten krijgen over het algemeen op jonge leeftijd kinderen. Veel van deze vrouwen zijn tienermoeders, wat kan leiden tot problemen zoals een gebrek aan zorg voor hun baby's, een studieonderbreking en een verlies van het gevoel van eigenwaarde.

Foto: © UNICEF/NYHQ20111991/LeMoyne

Kader 1. Visie van leerlingen op seks en tienerzwangerschap

De meerderheid van de geïnterviewde leerlingen gaf aan dat hij/zij seksueel actief werd op een leeftijd tussen de 12 en 15 jaar oud. Hoewel er op school seksuele voorlichting wordt gegeven, wordt het onderwerp thuis nooit besproken. De meeste jongeren doen hun kennis op via gesprekken met vrienden. Veel meisjes raken zwanger. Eén meisje zei dat tienerzwangerschappen veel voorkomen en dat een zwangerschap ze in een moeilijke positie plaatst. De meeste meisjes die zwanger raken, krijgen geen steun van de vader en moeten dus zelf voor de baby zorgen. Tijd om naar school te gaan of te studeren is er niet. Sommige jongens behandelen meisjes ronduit slecht, hebben een relatie met ze en bazuinen dit vervolgens rond op school.

De meisjes denken ook vaak dat een deel van hun moeilijkheden langetermijnproblemen zijn. Zoals een ander meisje het verwoordde: "Ik had geen vader in mijn leven en ik kreeg een kind en nu heeft mijn baby geen vader en dat komt heel veel voor. Alle problemen worden van generatie op generatie doorgegeven."

Er zijn talrijke programma's gelanceerd ter voorkoming van tienerzwangerschappen, waaronder programma's over seksuele verantwoordelijkheid en anticonceptie. Een andere bron van informatie over het gebruik van voorbehoedsmiddelen zijn de maatschappelijk werkers op school. Het probleem is derhalve niet het gebrek aan informatie, maar het gat tussen de informatie en het gebruik ervan. Jongeren op Sint Maarten luisteren nauwelijks naar het advies van volwassenen.

Voordat de leerplichtwet werd ingevoerd, weigerden veel scholen zwangere tieners toegang tot de leslokalen. Vandaag de dag wordt tienerzwangerschap minder gestigmatiseerd en zijn er zelfs speciale programma's voor jonge aanstaande moeders. Een groot aantal jongeren neemt deel aan het door de voogdijraad gepromote 'Positive Parenting Programme'.

Steeds meer kinderen met overgewicht of obesitas

Net als in veel andere landen in het Caribisch gebied is er ook op Sint Maarten sprake van een groeiend percentage kinderen met overgewicht of obesitas. Deze kinderen kunnen ernstige gezondheidsproblemen ontwikkelen, zoals diabetes, die later eventueel van invloed kunnen zijn op het zorgsysteem. De regering heeft voorgesteld te werken aan de preventie van obesitas via voedings- en bewegingsprogramma's gericht op het creëren van een gezondere maatschappij.

Betere informatiesystemen met betrekking tot gezondheid

Een van de grootste problemen op Sint Maarten voor de analyse van de naleving van het gezondheidsrecht van kinderen is het ontbreken van informatie en data. Het SMMC behoort tot een van de weinige instellingen die op systematische wijze informatie produceert. Hoewel de administratie aangeeft dat er in 2010-2011 sprake was van slechts vijf sterfgevallen onder pasgeborenen, zijn er geen algemene gegevens over perinatale sterfte beschikbaar.

Dit gebrek aan informatie het moeilijk het sociale beleid te volgen (en dan met name het overheidsbesluitvormingsproces en -prioriteiten met betrekking tot investeringen). Ook is het lastig om erachter te komen wat de impact hiervan is op de bevolking.

5. Het recht op onderwijs

Foto: © UNICEF/NYHQ20111999/LeMoyne

5. Het recht op onderwijsn

- Onderwijs is verplicht en 99 procent van de kinderen en jongeren heeft toegang tot basis- en middelbaar onderwijs.
- De overheid financiert openbare en ook verschillende religieuze scholen, evenals universiteiten, technologische instituten, vervoer van en naar school, studiebeurzen en tweedekansonderwijs.
- Er zijn verschillende onderwijsmodellen – met onderwijs in het Nederlands of het Engels – en rijkere ouders geven er de voorkeur aan hun kinderen naar privéscholen te sturen.
- Het onderwijsmodel is gebaseerd op het Nederlandse systeem en is niet aangepast aan de lokale behoeften.
- Het toegenomen aantal leerlingen op openbare scholen heeft geleid tot grote klassen en onvoldoende leerkrachten en onderwijsmaterialen.
- Er is sprake van een relatief hoog percentage drop-outs en kinderen die van school worden gestuurd, met name in het middelbaar onderwijs, en het ontbreekt aan mechanismen om leerlingen in het onderwijssysteem te re-integreren.
- Doordat de meeste mensen buitenshuis werken en er slechts een beperkt aanbod aan dagopvang en naschoolse activiteiten is, groeien kinderen en jongeren veelal op zonder toezicht van een volwassene.
- Migrantenkinderen hebben niet altijd toegang tot reguliere scholen als gevolg van taalkundige of academische beperkingen. Als zij onderwijs volgen op speciale migrantenscholen kan dit bijdragen aan het voortbestaan van vormen van uitsluiting.
- De beperkte keuze uit universitaire opleidingen, de toenemende mogelijkheden om in het buitenland te studeren en de afwezigheid van een sociaal beleid om de terugkeer van afgestudeerden te bevorderen, hebben geleid tot een ‘braindrain’.

Bij het in de praktijk brengen van het recht op onderwijs op Sint Maarten is in de afgelopen twee decennia grote vooruitgang geboekt. Aanzienlijke overheidsinvesteringen, verplicht onderwijs en een betere toegang zijn de belangrijkste elementen die hebben geleid tot de resultaten van het land op dit gebied.

In 2011 investeerde de overheid 26 procent van haar nationale begroting in onderwijs, wat aantoont dat deze sector prioriteit heeft, zoals aangegeven in de regeringsplannen. Tabel 4 toont de spreiding van onderwijsuitgaven in 2009.

Tabel 4. Onderwijsuitgaven

Overheidsuitgaven naar school- en onderwijstype	Antilliaanse guldens
FAVE/SKOS/SVOBE/SPCOB/SDA	41.500.000,00
Openbare scholen	21.700.000,00
Beurzen en toelagen	6.500.000,00
Schoolbus	4.600.000,00
Tweedekansonderwijs	1.000.000,00
Sint Maarten Institute of Technology	600.000,00
Universiteit van Sint Maarten	500.000,00

Bron: overheidsbegroting Sint Maarten 2009

Volgens gegevens uit de overheidsbegroting van 2009 volgen ongeveer 3.340 leerlingen basisonderwijs op gesubsidieerde scholen, waarvan 1.880 (meer dan de helft) op openbare scholen zit. In het middelbaar onderwijs gaat het om 2.519 leerlingen. Veel van het onderwijs op Sint Maarten wordt aangeboden door religieuze stichtingen – adventisten, katholieken, en christelijke methodisten – die hiervoor een overheidssubsidie ontvangen.

De grote winsten die in het onderwijs zijn behaald, gaan gepaard met beperkingen in het systeem. Het aantal drop-outs en kinderen die van school worden gestuurd is hoog, er is een gebrek aan regels om het middelbare onderwijs universeel te maken en het aantal universitaire opleidingen is beperkt. Hoewel het analfabetisme tussen 1992 en 2001 werd gehalveerd van 8,6 procent tot 4,1 procent, kent Sint Maarten nog steeds een van de hoogste percentages analfabeten onder de Caribische landen. Het feit dat de meeste scholen worden geleid door religieuze stichtingen, die daarvoor geld ontvangen van de overheid, beperkt de ruimte voor de overheid om seculier openbaar onderwijs aan te bieden.

Behaalde resultaten

Verplicht onderwijs en hoge mate van toegang

Het onderwijs is gegarandeerd en verplicht conform artikel 11 van de Staatsregeling van 2010. Zowel het basis- als het middelbaar onderwijs is voor 99 procent van de schoolgaande bevolking toegankelijk. De scholen hebben hun poorten nu ook geopend voor niet-geregistreerde immigranten en kinderen met speciale behoeften. Deze groepen waren tot voor kort uitgesloten. Tussen 2005 en 2008 werden 1646 niet-geregistreerde kinderen ingeschreven (CBS, 2010).

Onderwijsprogramma's, teksten en ander lesmateriaal staan onder de constante controle van de dienst Onderwijsinnovatie en het SIFMA. Laatstgenoemde geeft ook trainingen aan leraren en stelt lesmaterialen samen. Een aanvullend doel is het leveren van zogenoemd tweedekansonderwijs via het jeugdontwikkelingsplan aan jonge mensen in de leeftijd van 16 tot 24 jaar die hun school niet hebben afgemaakt. Deze opleiding voorziet in praktische training en werkervaring, en daarmee ook in arbeidskansen.

Verbeterde structuur van het ministerie van Onderwijs, Cultuur, Jeugd en Sport

Een andere belangrijke ontwikkeling in het onderwijs is de manier waarop het ministerie van Onderwijs, Cultuur, Jeugd en Sport is opgezet. Deze structuur omvat: (a) een afdeling educatieve ondersteuning; (b) een afdeling sport en jeugdzaken, verantwoordelijk voor het ontwikkelen van buitenschoolse sportactiviteiten voor kinderen/jongeren en het verbeteren van de situatie van jonge mensen (met name risicojongeren) via speciale programma's; (c) een onderwijsinspecteur, verantwoordelijk voor het toezicht op de kwaliteit van de faciliteiten en de naleving van de educatieve normen; en (d) een afdeling voor onderwijsfondsen die beurzen en mogelijkheden tot studeren in het buitenland subsidieert.

Openstaande uitdagingen

Beperkingen in de onderwijskwaliteit

Een van de beperkingen in de onderwijskwaliteit is de afwezigheid van een uniform model. Conform de Staatsregeling van 2010 hebben scholen de keuzevrijheid om te onderrichten in het Engels of in het Nederlands en niet alle onderwijsinstellingen volgen het Nederlandse model. Een andere factor die bijdraagt aan de ongelijkheid in het onderwijs betreft het verschil tussen openbare scholen en privéscholen. Meer vermogende families kiezen ervoor hun kind(eren) naar een privéschool te sturen, omdat daar sprake is van een betere leeromgeving, minder kinderen per klas, meer leraren en een betere infrastructuur.

De leerplicht heeft ook geleid tot enkele problemen in het openbare systeem vanwege het groeiende aantal kinderen, waaronder die uit migrantengroepen met verschillende achtergronden en opleidingsniveaus. Het aantal leerlingen per klas is aanzienlijk toegenomen, van een gemiddelde van 22 tot 30 of zelfs 35 leerlingen per klas. De verbeterde toegang heeft niet noodzakelijkerwijs geleid tot meer docenten, een betere infrastructuur of mechanismen ter ondersteuning van leraren in de omgang met moeilijke groepen.

Foto: © UNICEF/UNI120068/LeMoyne

Foto: © UNICEF/UNI120068/LeMoyne

Kader 2. Het onderwijssysteem: meningen uit het klaslokaal

De meeste geïnterviewde leerlingen vonden de gebrekkige voorbereiding en de desinteresse van de leerkrachten het grootste probleem van het onderwijssysteem. “De klaslokalen zien er vaak ongezellig uit, sommige docenten herhalen steeds dezelfde leerstof, anderen gaan er weer te snel doorheen en vragen niet of we het ook begrepen hebben. Als we iets niet begrijpen, krijgen we te horen dat we het antwoord zelf maar moeten opzoeken.” Een ander probleem dat naar voren kwam, was dat de school te vol was.

Leerlingen zeiden dat het onderwijssysteem te streng was, hetgeen zijn weerslag heeft op het grote aantal kinderen dat de school voortijdig verlaat of wordt weggestuurd. “Als je op vechten wordt betrapt, schoppen ze je van school. Je krijgt maar één kans om een fout te maken of met een probleem aan te komen. Wanneer er drugs bij een leerling worden aangetroffen, zelfs als het marihuana is, wordt hij van school gestuurd en krijgt hij geen kans meer om die fout goed te maken.”

Ook de onderwijstaal veroorzaakt problemen. “Sommige basisscholen geven les in het Engels en wanneer je overstapt naar een Nederlandse school, heb je een probleem.” Een andere problematische kwestie is de wijze waarop leerlingen worden ingedeeld. “We worden opgesplitst in drie groepen. De eerste is voor de slimsten van de klas en de laatste voor de slechtste leerlingen. De rest komt in de middelste groep terecht. De eerste groep heeft privileges, de rest niet. Zij mogen bijvoorbeeld hun mobieltjes in de klas meenemen, terwijl de andere leerlingen dat niet mogen.”

CKinderen en jongeren buiten het onderwijssysteem

Ondanks de grote successen op het gebied van de onderwijstoegang zijn er nog steeds kinderen en jongeren die niet naar school gaan. Tabel 5 toont de hoofdredenen waarom kinderen hun schoolopleiding in de laatste twee jaar afbreken.

Tabel 5 Redenen voor voortijdig schoolverlaten in 2010-2011 en 2011-2012

	2010–2011	2011–2012
Emigratie	41	10
Faalt op school + verlaat de school om te gaan werken	39	13
Verwijzing naar een ander onderwijstype	17	7
Niet naleven van de regels	12	4
Zwangerschap	0	2
Overige	6	0
Totaal	115	36

Bron: ministerie van Onderwijs, Cultuur, Jeugd en Sport

De tabel toont een aanzienlijke daling in het aantal drop-outs, hoewel niet duidelijk is of het hier een permanente dalende trend betreft. De belangrijkste reden voor de voortijdig schoolverlating (met uitzondering van emigratie) is dat jongeren ervoor kiezen te gaan werken. Kinderen uit een achterstandsmilieu lopen het grootste risico de school voortijdig te verlaten. Zij zoeken naar werk in het toerisme, hebben een minder positief toekomstbeeld en denken vaak dat het afmaken van hun schoolopleiding of het volgen van een studie verspilde tijd is. Het werkloosheidspercentage onder jongeren bedraagt 29,4 procent (het landelijk gemiddelde is 12,2 procent) (CBS, 2010). Het beperkte baanaanbod in combinatie met het hoge percentage drop-outs kan ertoe bijdragen dat sommigen het illegale pad opgaan.

Een andere reden voor het hoge aantal schoolverlaters is het wegsturen van kinderen met gedragsproblemen op school, zoals fysiek geweld, drugsgebruik en serieuze problemen met docenten. Er zijn ook voorbeelden van kinderen die van school worden gestuurd vanwege hun slechte leerprestaties (hoewel minder dan vroeger). In het algemeen vinden leerlingen die om disciplinaire redenen van een openbare of semi-openbare school zijn weggestuurd, geen plaats meer op een andere vergelijkbare opleiding. Veel van deze probleemkinderen gaan naar de Sint Maarten Vocational Training School (lager beroepsonderwijs), waar zij de basisvaardigheden leren die nodig zijn om zich later in de maatschappij staande te houden. Deze school heeft echter een stigma, wat het voor deze leerlingen moeilijk maakt om hun vooruitzichten te verbeteren. Het aantal andere beroepsopleidingen dat beantwoordt aan de behoeften van de economie is beperkt.

Behoefte aan meer dagopvang en naschoolse activiteiten

Dagopvangcentra zijn duur en daarom financieel gezien niet voor alle gezinnen toegankelijk. Een kwaliteitscommissie die 39 centra beoordeelde, kwam tot de conclusie dat slechts negen instellingen aan alle criteria voldeden (Sint Maarten Day Care Situation Report). Er waren elf beoordelingscriteria, waaronder infrastructuur, veiligheid, beroepskwalificatie, keuken, slaapkamers, badkamers, toiletten, onderwijs en buitenspeelplaats. De negen centra zijn geselecteerd voor een proefproject met overheidssubsidie. Volgens het rapport voldeden twintig kinderen aan de criteria voor een subsidie; zij maken deel uit van dit project.
Een groot probleem voor veel scholieren is dat hun ouders na school geen tijd hebben om voor hen te zorgen. Veel huishoudens, met name migrantengezinnen, zijn kerngezinnen of eenoudergezinnen en hebben geen andere familieleden zoals grootouders of tantes waarop zij een beroep kunnen doen voor naschoolse opvang. Soms komt de naschoolse zorg van jonge kinderen terecht op de schouders van hun oudere broers of zusters.

De regering zet zich in voor een betere dekking van de naschoolse opvang en voor het opzetten van buitenschoolse programma's als onderdeel van een reguliere schooldag. Deze programma's zijn vergelijkbaar met de particulier beheerde naschoolse programma's voor kinderen en jongeren van meer vermogende gezinnen die voor deze activiteiten kunnen betalen. Bovendien is er een speciale sectie opgezet binnen het directoraat Jeugd- en sportzaken met als doel het sporten te bevorderen en te financieren en clubs en verenigingen op te richten voor kinderen en jongeren.

Integratiebeleid voor migrantenkinderen

Naar schatting bestaat 10 tot 15 procent van de schoolgaande kinderen uit niet-geregistreerde immigranten (UNDP, 2011). Voordat de leerplichtwet in werking trad, werden er speciale scholen opgezet voor deze groep. Deze scholen worden nog steeds druk bezocht, ondanks het feit dat de openbare scholen nu toegankelijk zijn voor alle kinderen. Het reguliere onderwijssysteem heeft slechts beperkte capaciteit om migrantenkinderen met een andere moedertaal dan het Engels of het Nederlands op te vangen vanwege ontbrekende mankracht en infrastructuur.

Foto: © UNICEF/NYHQ20111974/LeMoyne

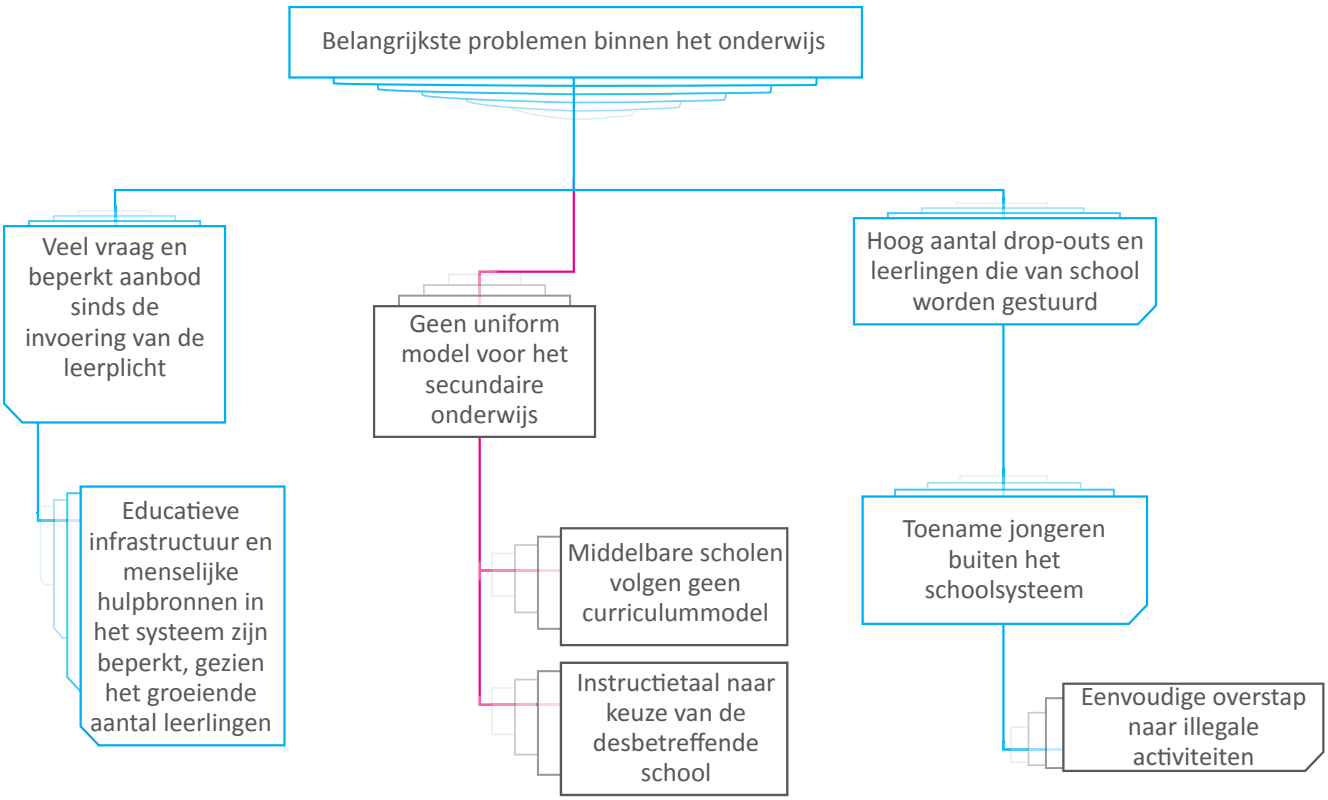

Afbeelding 9: Oorzaak-gevolgschema van de basisproblemen Binnen het onderwijs

6. Het recht op bescherming

Foto: © UNICEF/UNI120071/LeMoyne

6. Het recht op bescherming

- Er is een basissysteem voor kinderbescherming opgezet met een zesstappenprotocol voor het opsporen en aanpakken van geweld tegen en misbruik, verwaarlozing en mishandeling van kinderen.
- Huiselijk geweld heeft een impact op kinderen, jongeren en vrouwen, maar is gewoonlijk onzichtbaar en wordt te weinig gerapporteerd. Lichamelijke straf, zoals slaan, is de meest gebruikte vorm van disciplineren.
- Een aantal maatschappelijke organisaties dat zich bezighoudt met problemen die kinderen betreffen, waaronder verwaarlozing, mishandeling en geweld, wordt gefinancierd door de overheid.
- Er is geen uitgebreid systeem aanwezig voor kinderbescherming en er bestaat een behoefte aan meer coördinatie en samenwerking tussen de diverse instellingen die bij kinderbescherming betrokken zijn.
- Een belangrijke stap vooruit op juridisch vlak is dat kinderen krachtens de nieuwe Staatsregeling het recht hebben te weten wie hun vader is en financiële steun van hem te krijgen.
- Hoewel de nieuwe strafwetgeving substantieel aandacht besteedt aan het jeugdrecht, is verdere aanpassing in overeenstemming met de aanbevelingen van het VN-Kinderrechtencomité noodzakelijk.
- Een toenemend aantal migrantenkinderen is niet geregistreerd en hun recht op een nationaliteit wordt dus geschonden.

Een van de belangrijkste doelstellingen van het VN-Kinderrechtenverdrag is kinderen en jongeren te beschermen tegen iedere vorm van misbruik en geweld. Deze verplicht de staten die partij zijn bij het verdrag om in geval van misbruik en/of geweld met inachtneming van de voorwaarden actief in te grijpen en de geschonden rechten van het kind te herstellen. Het opzetten van een goed werkend systeem ter realisatie van deze doelstellingen is een van de grootste uitdagingen waar landen en maatschappijen voor staan.

De regering van Sint Maarten heeft belangrijke stappen gezet in het versterken van het wettelijke en het institutionele raamwerk voor de zorg en ondersteuning van slachtoffers van kindermisbruik, verwaarlozing en geweld. Dit geldt ook voor systemen voor het opsporen van kinderen die het risico lopen om slachtoffer te worden. Verschillende openbare instanties en ngo's vervullen een belangrijke rol bij de toepassing van de preventieve maatregelen en de ondersteunende diensten voor deze kinderen.

In 2011 werd er door de JGZ van het ministerie van Volksgezondheid, Sociale Ontwikkeling en Werk een protocol opgesteld voor het terugdringen van kindermisbruik en verwaarlozing. Dit protocol, dat gebaseerd is op het IVRK, legt de zes stappen vast voor het opsporen van en het bemiddelen bij gevallen van kindermisbruik en -mishandeling (afbeelding 10). Het vermeldt tevens dat het succes van de signalering, de preventie en de te ondernemen actie afhangt van de inter- en intraministeriële samenwerking. Het doel van het protocol is dat alle overheidsinstellingen en maatschappelijke organisaties dezelfde procedure volgen.

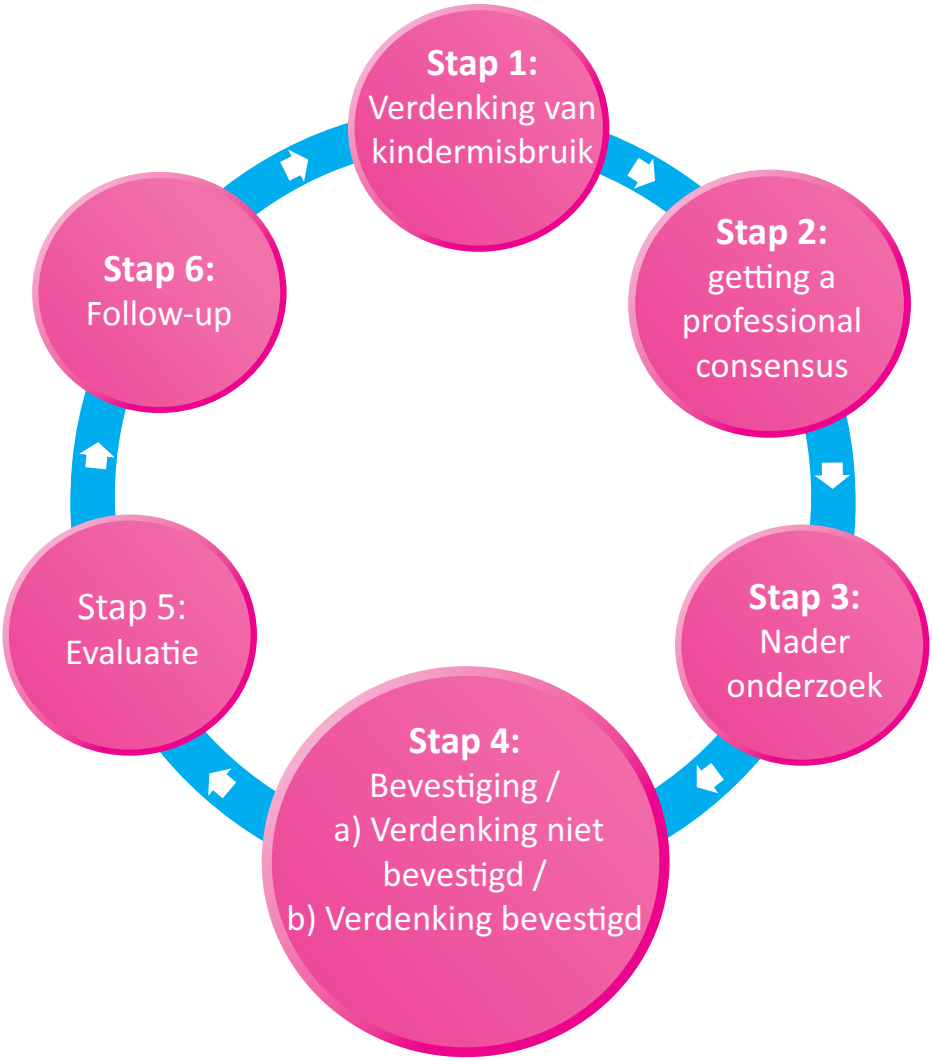

Afbeelding 10. Zes stappen voor het aanpakken van kindermisbruik
Bron: JGZ, 2011 (tabel door het OSE)

Behaalde resultaten

De ontwikkeling van een beschermingssysteem

Voor de implementatie van de verschillende stappen die in het protocol uiteen zijn gezet, werd een speciaal beschermingssysteem ontwikkeld (zie afbeelding 11 voor de betrokken openbare en particuliere instanties).

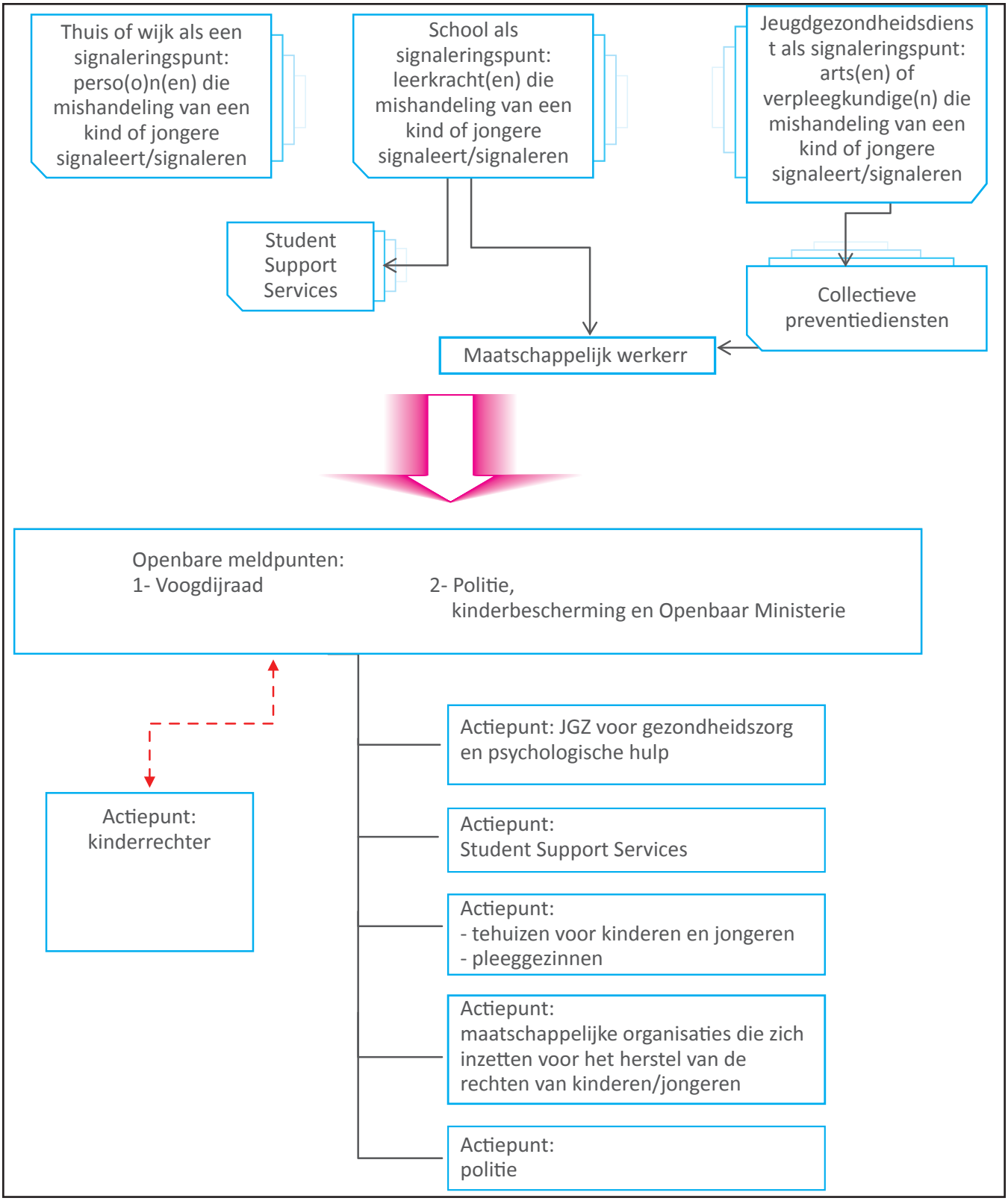

Afbeelding 11: Het gangbare systeem voor de kinderen bescherming van op Sint Maarten

Zoals schematisch is weergegeven, zijn er drie verschillende niveaus van betrokkenheid. Het eerste niveau bestaat uit openbare en particuliere instanties en/of maatschappelijke organisaties die als meldpunt dienen voor de verschillende vormen van misbruik en/of verwaarlozing. Deze kunnen ook een rol vervullen bij preventieve activiteiten. Hierbij moet worden gedacht aan dagopvangcentra, scholen, medische diensten, familieleden en buren. Maatschappelijk werkers op scholen kunnen helpen bij het preventie- en opsporingsproces, hoewel er weinig mensen zijn die speciaal voor deze rol zijn opgeleid. De betrokkenheid van de JGZ en een collectieve preventieorganisatie is ook belangrijk. Hoewel hun activiteiten voornamelijk gericht zijn op vaccinatiecampagnes en gezondheidsvoorlichting, kunnen zij als professionals in de gezondheidssector ook gevallen van misbruik, geweld en/of verwaarlozing signaleren.

Zodra er een geval van mishandeling/misbruik of schending van de rechten van kinderen en/of jongeren wordt gesignaleerd, dient dit onmiddellijk te worden gerapporteerd aan het tweede niveau. Een belangrijke overheidsdienst hierbij is de Voogdijraad, die verantwoordelijk is voor de afhandeling van gevallen waarbij sprake is van kindermisbruik en/of -mishandeling. Andere meldpunten zijn de politie, en meer specifiek ook de JGZ en het Openbaar Ministerie.

Nadat het geval is geanalyseerd, stuurt de Voogdijraad de zaak door naar het derde niveau. Dit niveau treedt namens de verwaarloosde en/of misbruikte kinderen en jongeren op (psychologische en medische zorg) en draagt zorg voor het herstel van hun rechten. Bij de meer complexe zaken werkt de Voogdijraad samen met de kinderrechter om vast te stellen welke bemiddelingsacties er ondernomen dienen te worden ter bescherming van het kind of de jongere. Mogelijke maatregelen zijn de ontzetting van het kind (tot de leeftijd van 17 jaar) uit het ouderlijk gezag en het onderbrengen van het kind in een opvangtehuis of bij een pleeggezin en vervolgens de start van een juridische procedure.

Diverse maatschappelijke organisaties die zich inzetten voor kinderen zoals SIFMA, voorzien in voorlichting aan ouders om kindermisbruik en -verwaarlozing te voorkomen. Andere instellingen zoals de Mental Health Foundation, houden zich bezig met de psychologische gevolgen. De psychologen en maatschappelijk werkers van dit instituut bieden advies en behandeling aan slachtoffers.

De Student Support Services is een van de sleuteldiensten die direct met de dynamiek van scholen te maken heeft en ook een belangrijke rol speelt in de detectie, interventie, preventie en het herstel van de kinderrechten. De dienst maakt onderdeel uit van het ministerie van Onderwijs, Cultuur, Jeugd en Sport en ontwikkelt speciale programma's voor scholieren en innovatieve onderwijsprogramma's voor scholen. Zie kader 3 voor andere betrokken instellingen op dit gebied.

Foto: © UNICEF/NYHQ20112030/LeMoyne

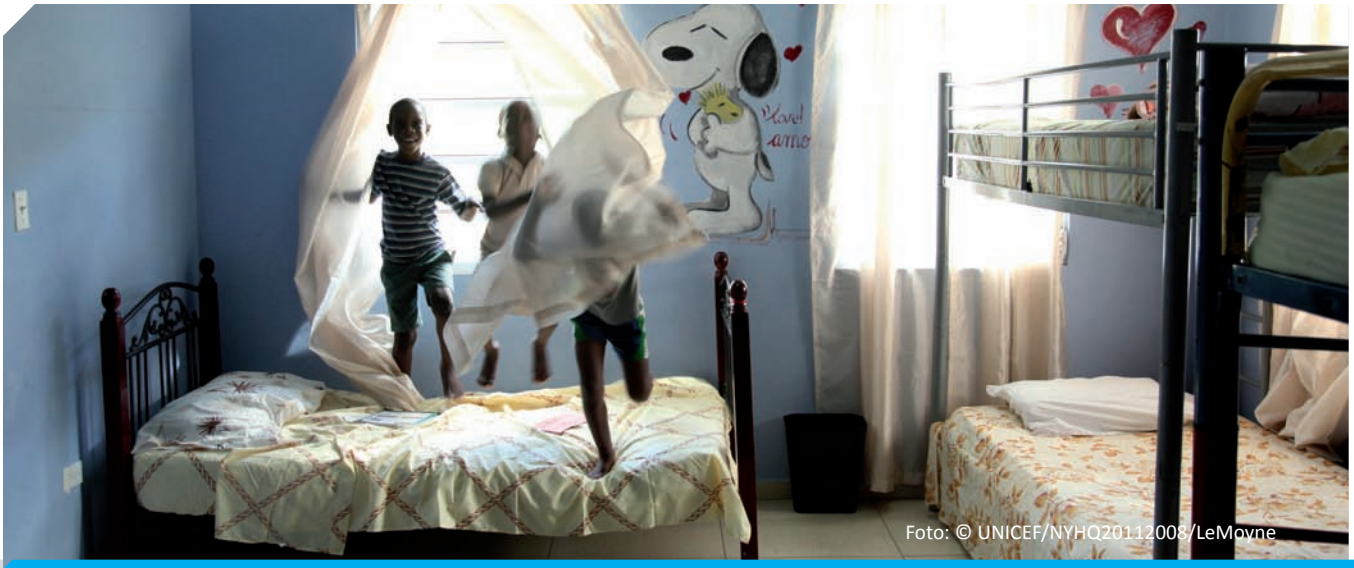

Kader 3 Overige instellingen die bijdragen aan het beschermingssysteem

De onderstaande diensten maken deel uit van het beschermingssysteem voor kinderen en jongeren.

- Het departement Jeugd- en sportzaken: verbonden aan het ministerie van Onderwijs, Cultuur, Jeugd en Sport; richt zich op het samenstellen en uitvoeren van programma's gerelateerd aan jeugdzorg, het voorkomen van problemen met betrekking tot drugsverslaving en criminaliteit, het creëren van alternatieve recreatiemogelijkheden en het bevorderen van sportactiviteiten. Tot hun belangrijkste programma's behoren motiverende gesprekken op scholen en het programma 'Get off the block, get on the bus, get busy', dat speciaal is gericht op drop-outs.

- Het departement van Sociale Ontwikkeling: verbonden aan het ministerie van Volksgezondheid, Sociale Ontwikkeling en Arbeid; voorziet in medische, juridische en financiële steun aan gezinnen. De voornaamste doelgroepen van deze voorzieningen zijn werklozen, alleenstaande moeders en ouderen; de belangrijkste begunstigden zijn moeders die het hoofd van een huishouden zijn. Deze subsidies komen dus indirect ten goede aan de bescherming van kinderen en jongeren.

- Het departement van Sociale Ontwikkeling, Familie en Humanitaire zaken: departement van het ministerie van Volksgezondheid, Sociale Ontwikkeling en Arbeid; levert immateriële diensten (onder meer gerelateerd aan misbruik, discriminatie, psychologische behoeften) aan gemeenschappen en wijken. Doel is om sociale achterstand te voorkomen en het algemene welzijn van de samenleving te bevorderen. Dit departement omvat een afdeling voor de ontwikkeling gemeenschappen. Deze afdeling richt zich op districtsniveau op locaties waar mensen met sociale problemen kunnen aankloppen voor hulp en beschikt over een Vrouwen Desk, dat de belangen van vrouwen behartigt.

- Kinderpolitie: speciale politie-eenheid die zich bezighoudt met zaken waarbij jeugdige delinquenten betrokken zijn.

Het bestaan van de Student Support Services als basissysteem is ongetwijfeld een cruciale eerste stap om kindermishandeling op het eiland te voorkomen en aan te pakken. Alle overheidsorganen zullen echter veel actiever moeten handelen en elkaar beter moeten aanvullen als het gaat om het signaleren en aanpakken van kindermishandeling. De basis voor het aanpakken van mishandeling, geweld en verwaarlozing is het voorkomen dat deze zaken normaliseren. Ze moeten worden gezien als een probleem en als zodanig worden gemeld. Maatschappelijke organisaties en de overheid moeten bovendien onmiddellijk handelen. Hierbij zijn bewustwordingscampagnes en preventieprogramma's van blijvend belang.

Ook programma's om ouders te begeleiden bij het opvoeden van hun kinderen zijn wenselijk. Daarbij is het noodzakelijk de band tussen scholen en gezinnen te versterken. Tevens is het essentieel dat de ministeries van Economische, Sociale en Culturele Zaken, Justitie, Onderwijs, Gezondheid, Arbeid en andere ministeries zorgen voor een breed gevoerd sociaal beleid voor kinderopvang. Daarnaast zouden ook de private sector en maatschappelijke organisaties deel moeten uitmaken van dit systeem.

Wetgeving met betrekking tot kinderbescherming

Er is een rechtsorgaan nodig dat de rechten van speciale aandachtsgroepen garandeert. De meeste landen hebben niet alleen speciale beleidsmaatregelen maar ook specifieke wettelijke kaders op het gebied van jeugd en gender, bijvoorbeeld een specifieke wetgeving voor kinderen en jongeren en een wet tegen huiselijk geweld. Sint Maarten beschikt hier nog niet over, hoewel een aantal rechten beschermd is door specifieke artikelen van algemenere wetten. Krachtens het nieuwe Burgerlijk Wetboek heeft een kind bijvoorbeeld de mogelijkheid naar de rechtbank te gaan om vast te stellen wie zijn vader is. Daarmee heeft het ook het recht op alimentatie en een wettelijke band met de vader. In deze wet zijn ook erfeniskwesties vastgelegd. Tabel 6 geeft een overzicht van de verschillende wetsartikelen waarin kinderbescherming is geregeld.

Tabel 6. Belangrijke componenten van de wetgeving met betrekking tot kinderbescherming

Staatsregeling artikel 18.1 Solidariteit	De aanhoudende zorg van de overheid is gericht op de bescherming van kinderen en jongeren en de bevordering van hun recht op onderwijs, welzijn, culturele ontplooiing en vrijetijdsbesteding
Verbod op kinderarbeid, nachtwerk/gevaarlijk werk voor jongeren en vrouwen (Arbeidsverhoudingen 2000)	Het is verboden werk uit te laten voeren door kinderen, al dan niet in ruil voor een vergoeding. Werk betekent alle activiteiten binnen of buiten een bedrijf, met uitzondering van: a. activiteiten binnen, of ten gunste van, het gezin waarin het kind opgroeit; b. activiteiten op scholen, werkkampen of erkende onderwijsinstellingen, zolang deze activiteiten van educatieve aard zijn en niet gericht zijn op economische winst. Kinderen die de leeftijd van twaalf jaar bereikt hebben en de basisschool hebben afgerond, mogen bepaalde werkzaamheden verrichten zoals vermeld in een Arbobesluit, zolang deze activiteiten: a. noodzakelijk zijn voor het leren van een vak of beroep ('praktijkopleiding'); b. geen grote lichamelijke of mentale inspanning vereisen en niet gevaarlijk zijn.
Burgerlijk Wetboek	Regelt de rechten van gezinnen en personen. De belangrijkste gebieden met betrekking tot kinderen zijn: a. het recht op een naam; b. de vaderschapswet tegen het verlaten van kinderen; deze wet omvat het recht van kinderen om te weten wie hun ouders zijn; c. raden voor de kinderbescherming: artikelen 238-244; d. voogdij over minderjarige kinderen;
Strafwetgeving	De artikelen 315 en 316 bepalen de verplichting tot het melden van seksueel misbruik. Artikel 250 bepaalt dat seksueel misbruik en seksuele handelingen met minderjarigen onder de zeventien jaar strafbaar zijn.

Openstaande uitdagingen

Versnelde veranderingen in gezinsdynamiek

Het percentage stellen met kinderen is tussen 1992 en 2001 drastisch gedaald met 31 procentpunten. Deze daling van het aantal kerngezinnen is te wijten aan het hoge aantal vrouwen dat jong kinderen krijgt zonder vaste partner en ook aan een aanzienlijke toename van het aantal echtscheidingen per jaar (ongeveer 46 procent). Een groot aantal jonge stellen met kinderen verzorgt de kinderen niet samen en de moeder is meestal de enige verantwoordelijke voor het kind.

Moeders draaien vaak nachtdiensten en de roosters veranderen bovendien voortdurend, waardoor zij een probleem hebben met kinderopvang. Ouders die lange dagen maken en/of meerdere banen hebben, zien hun kinderen nauwelijks en de oudere kinderen nemen de zorg voor hun broers en zussen en de huishoudelijke taken op zich. Hierdoor worden de traditionele rolpatronen binnen een gezin doorbroken. Familieleden zoals tantes of grootouders die vroeger wellicht voor de kinderen zorgden, hebben nu vaak zelf werk of zijn geëmigreerd naar Aruba, Nederland of de Verenigde Staten.

Daarnaast zijn veel mensen die al op jonge leeftijd een kind krijgen, niet voorbereid op deze ouderrol en proberen ze te blijven genieten van hun jeugd. Na het werk gaan jonge ouders vaak met andere jongeren naar het casino of een bar en vergeten ze dat ze thuis kinderen hebben.

In zeker opzicht erkent de overheid de noodzaak om ouders te leren hun verantwoordelijkheid te nemen. De Voogdijraad beschikt over een Positive Parenting Programme (PPP dat probeert in te spelen op de problemen waarmee ouders worden geconfronteerd bij de zorg voor hun kinderen. In het algemeen is er echter een gebrek aan institutionele steun en kunnen veel ouders niet met hun eigen problemen omgaan, laat staan met die van hun kinderen.

Huiselijk geweld

Het probleem van huiselijk geweld tegen vrouwen en kinderen wordt op Sint Maarten onvoldoende erkend. Er zijn geen officiële gegevens bekend over huiselijk geweld. Een groot probleem dat de Dienst Collectieve Preventie van de JGZ opmerkte is het lage aantal meldingen van gevallen van mishandeling en/of verwaarlozing. Er heerst een soort zwijgcultuur rond het onderwerp, waardoor slachtoffers er vaak voor kiezen geen melding te maken.

Toch is huiselijk geweld vermoedelijk een veelvoorkomend fenomeen in het land dat leidt tot een cirkel van mishandeling die de kwetsbaarsten raakt, waaronder kinderen. Het komt vaker voor in minder gestructureerde huishoudens zoals alleenstaande en/of gescheiden ouders en uit de volkstelling van 2011 bleek dat eenoudergezinnen 15 procent van de bevolking uitmaken (Departement van Statistiek, 2012). Lijfstraffen zijn ook heel gebruikelijk. Bovendien is er naar verluidt sprake van seksueel misbruik binnen gezinnen, vooral in bepaalde sociale groepen die dit als normaal beschouwen.

De nieuwe wet inzake ouderlijke zorg voor kinderen verbiedt duidelijk elke vorm van geweld tegen kinderen, wat het wettelijke kader om huiselijk geweld aan te pakken versterkt. Als geweld echter niet wordt gesignaleerd of gemeld, is het zeer moeilijk deze wet of het eerdergenoemde protocol te implementeren en het beschermingssysteem te versterken. Om dit probleem op te lossen, is het belangrijk dat de overheid mediacampagnes ontwikkelt om het bewustzijn te vergroten en mensen te stimuleren melding te maken van gevallen van geweld. Ook zouden er mechanismen ontwikkeld moeten worden om het recht op privacy te garanderen voor degenen die de zwijgcultuur doorbreken. Daarnaast moet er meer nadruk worden gelegd op het verlenen van zorg en psychosociale hulp aan slachtoffers van geweld. Dit in combinatie met een betere monitoring van daders, omdat de veroordelingen of straffen niet altijd toereikend zijn. Een ander belangrijk punt is ouders te leren hoe misbruik en elke vorm van geweld te voorkomen bij de opvoeding van hun kinderen. Overheidsinstellingen en maatschappelijke organisaties die zich bezighouden met problemen van kinderen bundelen hun krachten om een school voor ouderschapsvaardigheden op te richten.

.

Kinderen die in aanraking komen met justitie

Er worden een aantal factoren gekoppeld aan het risico dat jongeren betrokken raken bij criminaliteit. Ten eerste is dit het uit elkaar vallen van het gezin. Daarnaast speelt het gebrek aan een gezaghebbend persoon binnen het gezin mee. En er ontbreekt een geïntegreerd programma voor de re-integratie van drop-outs in het onderwijssysteem. Jongeren die opgroeien in een gewelddadige gezinssituatie, met financiële problemen of met zwakke ouderfiguren zijn vaker geneigd zich bezig te houden met criminele activiteiten. Het ontbreken van begeleiding vergroot ook de invloed van de massamedia, met name televisie en internet, wat soms risicovol gedrag tot gevolg kan hebben.

In tabel 7 wordt een overzicht gegeven van het soort en aantal overtredingen gepleegd door jongeren tussen 2008 en 2011.

Tabel 7. Jeugdcriminaliteit (13-17 jaar), 2008-2011

Overtreding	2008	2009	2010	2011
Diefstal	2	3	4	2
Diefstal uit een woning of hotel	10	2	7	10
Autodiefstal	-	2	5	4
Beroving	10	1	3	6
Beroving met geweld	17	13	4	5
Straatgeweld	14	15	-	5
Wapengeweld	4	9	1	4
Ontvoering	1	2	1	4
Wraak	8	-	-	2
Vernieling van persoonlijke eigendommen	11	3	-	5
Autodiefstal	-	-	-	4
Vervalsing	-	-	-	2

Bron: politie Sint Maarten (tabel door het OSE)

Foto: © UNICEF/NYHQ20111969/LeMoyne

Gebrek aan bescherming voor migrantenkinderen (en vrouwen)

Migrantenouders die op het eiland kinderen krijgen, moeten terugkeren naar hun land van herkomst om de geboorte van hun kinderen te legaliseren. Veel ouders doen dit niet omdat ze hierdoor hun baan zouden verliezen. Het gevolg is dat er steeds meer niet-geregistreerde kinderen zijn wiens recht op een nationaliteit wordt geschonden. Hoewel er in 2009 een programma werd opgezet om migrantenouders te helpen hun kinderen te registreren, maakten mensen hier vaak geen gebruik van uit angst voor uitzetting.

Het bestaan van bevolkingsgroepen met verschillende culturele achtergronden is de realiteit op Sint Maarten. Hier wordt echter niet voldoende op ingespeeld op scholen, bij instellingen of bij het formuleren van overheidsbeleid. Er is geen beleid om verdraagzaamheid, respect voor de persoonlijke identiteit of de integratie van niet-geregistreerde migrantenkinderen te stimuleren. In veel gevallen komen vrouwen met alleen hun kinderen naar het eiland en hebben ze geen familie die hen kan helpen bij de opvoeding. Door hun financiële situatie hebben ze geen geld voor buitenschoolse activiteiten en brengen hun kinderen vaak uren door zonder ouderlijk toezicht.

Niet-geregistreerde migrantenvrouwen worden vaak uitgebuit op de werkvloer. Ze moeten vaak meer werken voor minder loon dan autochtonen of geregistreerde immigranten. Ze dienen meestal geen klacht in uit angst voor uitzetting. Bovendien hebben ze beperkte toegang tot sociale zekerheid en kunnen ze geen gebruik maken van de gezondheidszorg, het financiële of juridische systeem of andere diensten. Door de plaats waar de meesten van hen wonen en factoren zoals tijdgebrek en het feit dat ze in veel gevallen een andere taal spreken, hebben zij geen toegang tot de al beperkte bijstand die andere vrouwen ontvangen.

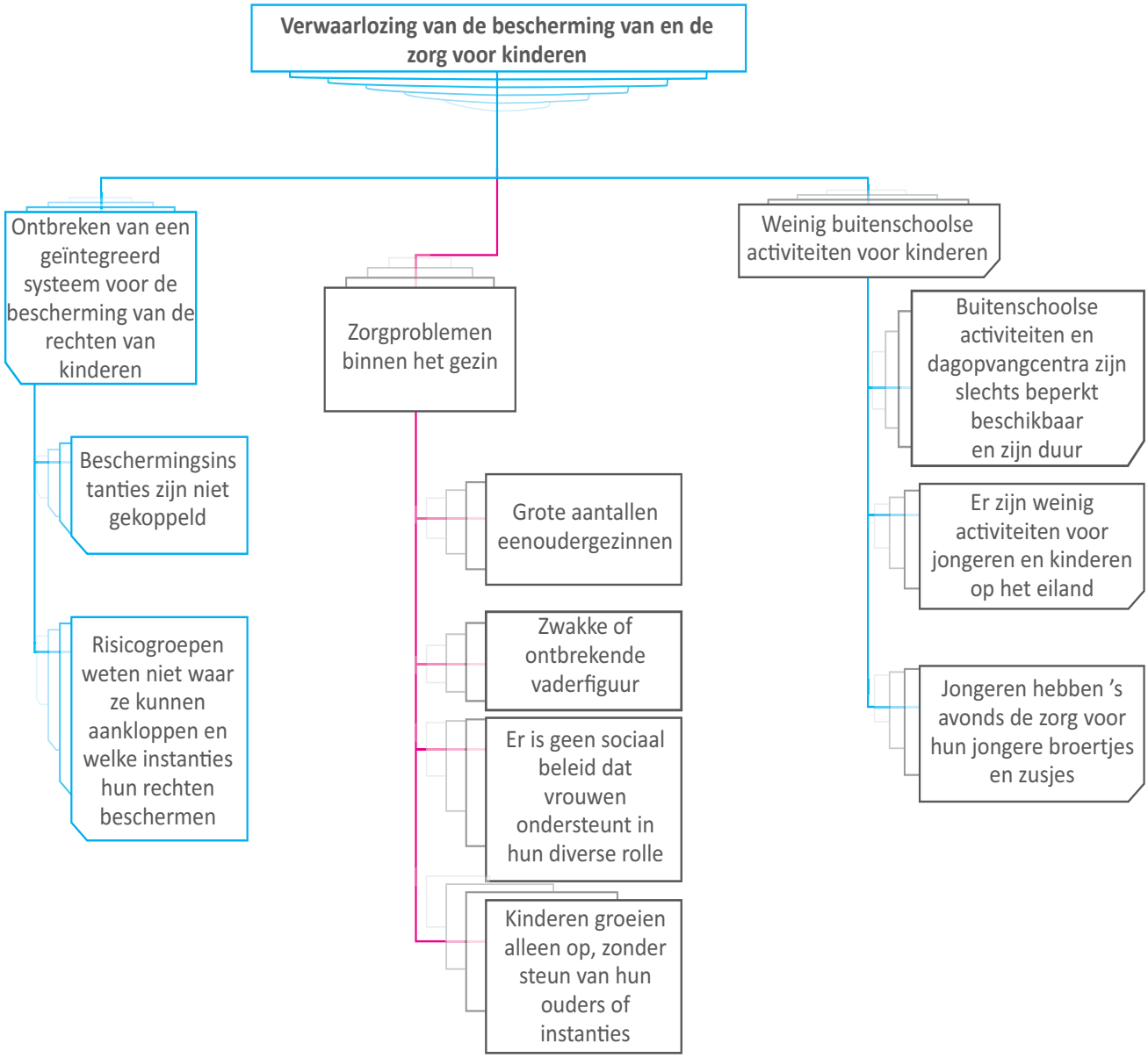

Afbeelding 12: Oorzaak-gevolgschema van problemen reunieron betrekking tot de bescherming van kinderen en jongeren

Foto: © UNICEF/UNI120071/LeMoyne

7. Het recht op participatie

Foto: © UNICEF/NYHQ20111997/LeMoyne

7. Het recht op participatie

- De deelname van kinderen en jongeren aan de maatschappelijke discussie wordt gestimuleerd, hoofdzakelijk via scholen, en er bestaan diverse programma's die participatie mogelijk maken.
- Niet-geregistreerde allochtone kinderen en jongeren hebben beperkte toegang tot gezondheidszorg en onderwijs en niet-geregistreerde vrouwen zijn vaak het slachtoffer van uitbuiting op de werkvloer. Beide

Er is geen specifiek onderzoek gedaan om een duidelijk beeld te krijgen van de deelname van kinderen en jongeren aan de maatschappelijke discussie op Sint Maarten. Het is echter duidelijk dat er voor jongeren slechts beperkte mogelijkheden zijn om zich te uiten. Verdere inspanningen zouden kunnen bestaan uit het creëren van een praatcultuur onder jongeren. Ook is het van belang fenomenen tegen te gaan die de participatie van kinderen en jongeren beperken, zoals pesten, uitsluiting en een duidelijk onderscheid tussen goede en slechte leerlingen.

Tegelijkertijd hebben de kinderen weinig belangstelling voor een actieve rol in de samenleving en voor deelname aan de programma's en projecten die zijn opgezet om hen te helpen. Mogelijk komt dit laatste doordat de opzet van deze programma's niet aantrekkelijk is voor jongeren. Het komt ook vaak voor dat kinderen zich aanmelden voor deze activiteiten en vervolgens al snel afhaken.

De belangrijkste participatiemogelijkheden voor kinderen zijn:

→ de leerlingenraden op de meeste middelbare scholen;

→ interscolaire atletiek: de deelname aan deze activiteiten is toegenomen dankzij steun van de dienst Sport van het ministerie van Onderwijs, Cultuur, Jeugd en Sport;

→ wetenschapsbeurzen;

→ debatten tussen verschillende middelbare scholen;

→ maatschappelijke stages voor studiepunten; deze zijn op sommige scholen verplicht;

→ gemeenschapsorganisaties, waar sommige leerlingen zich bij aansluiten;

→ sportverenigingen en -clubs;

→ de Nationale Jeugdraad op Sint Maarten, een ngo die projecten voor jongeren organiseert.

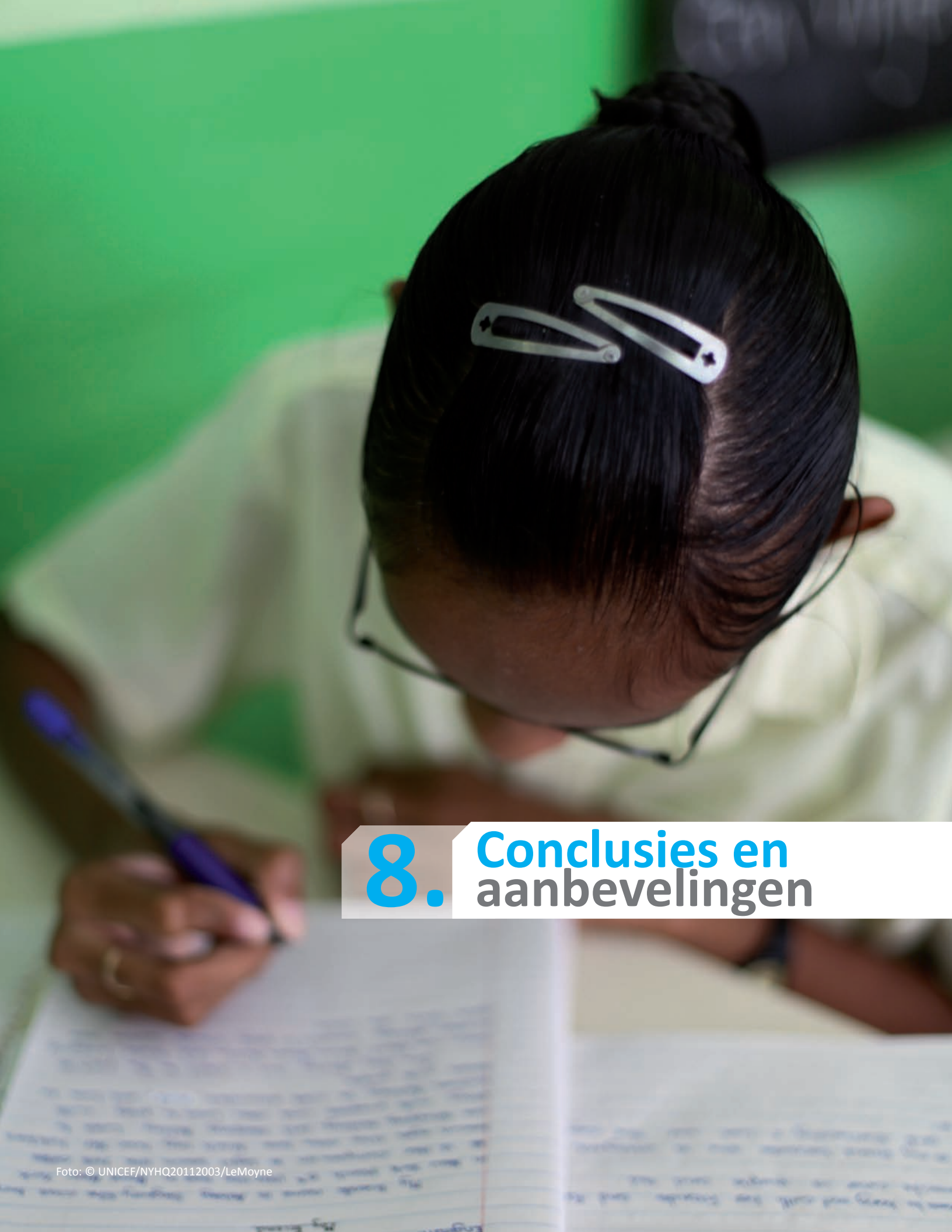

8. Conclusies en aanbevelingen

Foto: © UNICEF/NYHQ20112003/LeMoyne

8. Conclusies en aanbevelingen

In het algemeen hebben kinderen en jongeren op Sint Maarten toegang tot gezondheidszorg en onderwijs van goede kwaliteit en kunnen ze zich ontplooien. Daarnaast worden ze beschermd en hebben ze enige mogelijkheid invloed uit te oefenen op beslissingen die hen aangaan. Sint Maarten is een nieuw land in opbouw dat bezig is met institutionele versterking. En dat werkt aan een georganiseerde samenleving met lokale professionals die binnen het openbaar bestuur worden opgeleid. Er wordt een aantal inspanningen geleverd om de institutionele structuur en de activiteiten van de uitvoerende tak te reorganiseren. Nieuwe organen worden gecreëerd voor het besturen van het land en voor het creëren van wetten en beleid.. Het wettelijk kader van de Staatsregeling vormt de basis voor nieuwe wetten, beleidsmaatregelen, programma's en activiteiten die geleidelijk worden ontwikkeld en uitgevoerd.

De begroting geeft een afspiegeling van een land dat veel sociale investeringen doet en er is veel vooruitgang geboekt als het gaat om naleving van de rechten van kinderen en jongeren. Belangrijke successen zijn behaald op het terrein van het recht op leven, wat blijkt uit de lage kindersterfte, en universele toegang tot gezondheidszorg voor kinderen en jongeren. De invoering van de leerplicht heeft geleid tot universele toegang tot onderwijs. Met betrekking tot kinderbescherming beoogt het nieuwe Burgerlijk Wetboek het probleem van de afwezigheid van ouders aan te pakken, terwijl geweld tegen kinderen wordt tegengaan via geactualiseerde wetgeving. Een andere positieve ontwikkeling op juridisch vlak is het specifieke deel over jeugdstrafrecht in de strafwetgeving.

Er zijn echter nog diverse problemen die moeten worden opgelost om de situatie van kinderen en jongeren op Sint Maarten verder te verbeteren, zoals de onderstaande.

- → Het ontbreken van bijgewerkte informatiesystemen en statistieken om de gezondheidssituatie in het land te monitoren, met name die van kinderen, jongeren en vrouwen;
- → de noodzaak om een hoge vaccinatiegraad te behouden en het aantal ongewenste tienerzwangerschappen terug te dringen;
- → het ontbreken van een eenduidig model voor secundair onderwijs en programma's voor de re-integratie van drop-outs;
- → de beperkte toegang tot betaalbare kinderopvang, dagopvang en naschoolse activiteiten voor kinderen en jongeren;
- → het gebrek aan coördinatie tussen overheidsorganen en particuliere instanties die zich bezighouden met kinderbescherming, huiselijk geweld en de zwijgcultuur rond dit fenomeen, gebroken gezinnen en de kwetsbare situatie van migrantenkinderen;
- → de noodzaak om de wetgeving met inbegrip van het jeugdrecht verder af te stemmen op de aanbevelingen van het VN-Kinderrechtencomité;
- → de beperkte invloed die jongeren hebben op het formuleren en uitvoeren van beleid met betrekking tot kinderen en jongeren (hoewel er veel participatiemogelijkheden zijn voor jongeren, zoals sportclubs, debatten, leerlingenraden en activiteiten die door de Jeugdraad worden georganiseerd).

Aanbevelingen

Algemeen

→ Versterk het Departement van Statistiek als instantie die betrouwbare en actuele informatie produceert over de situatie van kinderen, jongeren en vrouwen. Informatie die niet alleen is afgeleid van de volkstelling, maar ook van nieuwe onderzoeken naar de levensomstandigheden van huishoudens. Bovendien kan deze instantie de beschikbare administratieve gegevens over onderwijs (EMIS), gezondheid (inclusief bevolkingsstatistieken) en politiedossiers verzamelen. Het is belangrijk dat de statistieken alle inwoners van Sint Maarten betreffen en dat er voldoende financiële middelen voor worden uitgetrokken.

→ Richt een onafhankelijke instantie voor kinderrechten op om naleving van de rechten van kinderen en jongeren te monitoren. Bijzondere aandacht zou moeten uitgaan naar de situatie van de meest achtergestelde en uitgesloten kinderen en jongeren, waaronder migrantenkinderen.

→ Zorg voor het ontwerp en de uitvoering van een kansenbeleid met als doel kinderen en jongeren op Sint Maarten te houden en de uitstroom van 15- tot 29-jarigen naar andere landen te verminderen. Hierbinnen kan het onderwijs worden afgestemd op de behoeften van de arbeidsmarkt.

Gezondheid

→ Ontwikkel een basisgezondheidszorgsysteem dat voorziet in effectieve zorg met extra aandacht voor preventie, voorlichting, zorg, genezing en rehabilitatie.

→ Ontwikkel een modern systeem voor het verzamelen van informatie over inwoners, hun epidemiologische profiel en hun ziektegeschiedenis. Het doel hiervan is de gezondheidssituatie van het land te monitoren, met name die van kinderen, jongeren en vrouwen. Koppel het systeem aan de gezondheidsdiensten op de Franse kant van het eiland, met een nadruk op het delen van gegevens voor optimale aandacht voor kinderen en jongeren.

→ Zorg voor de invoering van speciaal voor jongeren ontwikkelde programma's over seksuele en reproductieve gezondheid. Het doel hiervan is informatie te bieden over manieren om ongewenste tienerzwangerschappen te voorkomen en hun kennis over de preventie van hiv en andere seksueel overdraagbare aandoeningen te vergroten.

→ Creëer op de middellange termijn een betaalbaar systeem voor sociale zekerheid en universele toegang tot de gezondheidszorg voor alle inwoners van Sint Maarten, inclusief immigranten.

→ Besteed speciale aandacht aan het verhogen en handhaven van de vaccinatiegraad onder kinderen.

Onderwijs

→ Onderneem actie om het aantal drop-outs te verlagen, vooral onder jongeren op middelbare scholen.

→ Zorg voor het ontwerp en de uitvoering van een uniform model voor middelbaar onderwijs zodat op alle scholen dezelfde methoden en dezelfde onderwijstaal worden gebruikt.

→ Neem kinderen met speciale behoeften op in het reguliere onderwijs.

→ Verbeter de mogelijkheden voor en de dekking van beroepsopleidingsprogramma's en zorg voor het ontwerp en de invoering van een beleid inzake beroepsopleidingen.

→ Verhoog de beschikbaarheid van betaalbare en goede kinderdagverblijven, zodat moeders kunnen werken terwijl hun kinderen onder werktijd goed worden verzorgd.

→ Zorg voor de invoering, uitbreiding en, indien haalbaar, overheidssubsidiëring van naschoolse activiteiten voor kinderen en jongeren; stimuleer ze op deze manier om optimaal gebruik te maken van hun vrije tijd met artistieke en culturele activiteiten.

Bescherming

→ Zet de opbouw van een efficiënt en effectief systeem voor kinderbescherming voort, ondersteund door een wettelijk kader. Verbeter de coördinatie tussen de actoren die zich bezighouden met de bescherming van kinderen, zowel overheidsactoren als maatschappelijke organisaties, om te voorzien in een adequate en effectieve hulpverlening. Versterk de normatieve rol van de overheid bij het evalueren van de kwaliteit en relevantie van aangeboden diensten op het gebied van kinderbescherming.

→ Stem de delen van de strafwetgeving met betrekking tot jeugdrecht af op de aanbevelingen van het VN-Kinderrechtencomité; zorg binnen het jeugdrechtsysteem voor de inzet van alternatieve mechanismen om te voorkomen dat kinderen die in aanraking komen met justitie in een instelling worden geplaatst.

→ Zorg voor de uitvaardiging van wetgeving tegen huiselijk geweld en ontwikkel voorlichtingsprogramma's over de preventie, behandeling en oplossing van geweldsproblemen. Stimuleer dat mensen incidenten melden en geweld bespreekbaar maken. Creëer sociale mechanismen om te voorkomen dat geweld tegen kinderen en jongeren tot norm verwordt.

→ Stel een telefonische hulplijn of een ander communicatiemiddel in voor het melden van gevallen van geweld, misbruik en verwaarlozing. Een dergelijke hulplijn kan, naast het bieden van advies, bellers ook doorverwijzen naar de relevante beschermingsdiensten. Indien nodig kan de hulplijn concrete stappen ondernemen om kinderen die het slachtoffer zijn van geweld en misbruik te beschermen.

→ Ontwerp een systeem voor vroegtijdige waarschuwing van schending van de rechten van kinderen en jongeren. Zorg voor de betrokkenheid hierbij van het rechtssysteem, het zorgsysteem, het onderwijssysteem en toezichthouders uit het maatschappelijk middenveld om te voorkomen dat kindermishandeling uitbreidt en normaliseert.

Participatie

→ Creëer extra participatiemogelijkheden voor kinderen en jongeren met politieke inspraak om hen aan te moedigen meer betrokken te zijn bij de samenleving.

→ Zorg voor het ontwerp en de invoering van een genderbeleid en voor versterkte werking van de Vrouwen Desk. Herzie de wetgeving die discriminatie van vrouwen tegengaat, en formuleer indien nodig nieuwe wetten specifiek gericht op de bescherming van vrouwenrechten (bijvoorbeeld met betrekking tot huiselijk geweld).

→ Zorg voor de uitwerking en invoering van een integratiebeleid voor migrantenkinderen dat ten minste de volgende aspecten omvat: (1) een proces om hun verblijfsstatus te normaliseren; (2) verstrekking van officiële documenten; (3) mechanismen om migrantenkinderen te laten instromen in het reguliere onderwijs (niveaubepaling en taalonderwijs); (4) toegang tot gezondheidszorg; en (5) programma's voor culturele integratie en een sociaal leven in wijken.

Foto: © UNICEF/UNI120086/LeMoyneLeMoyne

Referenties

→ CBS, resultaten van de census, 2001.

→ CBS, 'Statistical Yearbook Netherlands Antilles, 2010', , Willemstad, 2010.

→ Departement van Statistiek, 'Press Release: Census 2011 shows St. Maarten population is ageing', STAT, Phillipsburg, <www.sintmaartengov.org/Government/Ministry%20of%20Tourism%20Economic%20Affairs%20Transport%20and%20Telecommunication/stat/Documents/Census_2011_Press_Release.pdf >, 12 October 2011.

→ Departement van Statistiek, 'Statistical Fact Book', Phillipsburg, 2012.

→ Sint Maarten Day Care Situation Report

→ UNDP, 'First Millennium Development Goals Report: Curaçao & Sint Maarten 2011', overheid van Curaçao en Sint Maarten in samenwerking met UNDP, Port of Spain, Trinidad, 2011, <www.undp.org.tt/NA/MDGReportCURandSXM.pdf>.

→ UNICEF, 'Guidance for Conducting Situation Assessment and Analysis of Children's and Women's Rights', New York, 2008.

→ White, Stuart, 'Social Minimum', Stanford Encyclopedia of Philosophy, 2004, <plato.stanford.edu/entries/social-minimum/>. .

Bijlage:
Toezicht op de aanbevelingen van het VN-Kinderrechtencomité voor Sint Maarten

Foto: © UNICEF/NYHQ20112004/LeMoyne

Year				
2008	***1. Alternatief zorgsysteem***			
	Geidentificeerd probleem	**Aanbevelingen**	**Genomen maatregelen**	**Observaties**
	2008Beperkte infrastructuur voor jongerendeelname aan naschoolse activiteiten met als gevolg lange wachtlijsten voor deze programma's	Zet alternatieve zorgcentra op voor jongeren en reduceer de wachtlijsten.	* Vier dagopvangcentra bieden naschoolse activiteiten aan. * De Nationale Jeugdraad van Sint Maarten biedt naschoolse activiteiten aan. * Het cultureel centrum biedt naschoolse activiteiten en weekendprogramma's aan waarbij kinderen en jongeren een instrument kunnen leren bespelen en meer kunnen leren over nationale tradities.	* Er zijn niet genoeg recreatieplaatsen voor jongeren en de plaatsen die er zijn, zijn te duur.
	Te weinig centra voor kinderen met speciale behoeften	Zet alternatieve centra op voor deze kinderen en zorg voor preventieve zorg en kortere wachtlijsten.		
	2. Klachtensysteem openbare zorg			
	Geïdentificeerd probleem	**Aanbevelingen**	**Genomen maatregelen**	**Observaties**
	Klachtensysteem voor het monitoren van de openbare zorg ontbreekt	Neem maatregelen die een constante monitoring van het klachtensysteem van de openbare zorg garanderen.	* De overheid heeft nabuurschapsprogramma's gecreëerd om de verschillende problemen in een wijk te signaleren en aan te pakken om een evenwichtige ontwikkeling te garanderen.	* Er is geen nauwe samenwerking tussen de overheid en de particuliere sector.
	3. Toegang tot medische hulp			
	Geïdentificeerd probleem	**Aanbevelingen**	**Genomen maatregelen**	**Observaties**
	Mogelijke beperkingen bij de toegang tot medische zorg voor onverzekerde kinderen en zwangere vrouwen	Neem maatregelen om ervoor te zorgen dat onverzekerde kinderen en zwangere vrouwen toegang krijgen tot medische hulp.	* De wet bepaalt dat niet-geregistreerde immigranten toegang hebben tot medische behandelingen als ze ervoor betalen.	* Alleen de beroepsbevolking heeft toegang tot een
	4. Zorg, onderwijs en sociale integratie voor kinderen met beperkingen			
	Geïdentificeerd probleem	**Aanbevelingen**	**Genomen maatregelen**	**Observaties**
	24-uurszorg voor kinderen met beperkingen ontbreekt. Dankzij de inmenging van de raad van beheer en de oudercommissie zijn bepaalde scholen speciaal aangepast voor deze groep leerlingen.	Neem voor kinderen met beperkingen maatregelen tot verbetering van het zorgsysteem, met name op het gebied van onderwijs en dagopvang.	* Sommige kerken hebben scholen voor kinderen met leerproblemen.	* Het aantal kinderen in een klas (circa 30) heeft een negatieve invloed op het onderwijs voor kinderen met beperkingen omdat ze niet de aandacht krijgen die ze nodig hebben.

	Discriminatie en beperkte sociale integratie van kinderen met beperkingen	Zet speciale programma's op om iedere vorm van sociale discriminatie te bestrijden en kinderen met beperkingen te integreren.		
	5. Preventie van drugsgebruik			
	Geïdentificeerd probleem	**Aanbevelingen**	**Genomen maatregelen**	**Observaties**
	Drugsgebruik onder kinderen	Neem maatregelen om drugsgebruik onder kinderen te voorkomen.	* De Mental Health Foundation heeft plannen om een crisiscentrum voor verslavingszorg te openen.	*The schools are trying to implement student support and counselling to address addiction issues. Even if this step is implementing, however, there is not yet a shelter or a centre that can provide further intervention. *Easy access to alcohol and drugs, together with the negative influence that tourists have on local youth, are factors that contribute to this problem. *A student who has behavioural or drug problems will be expelled and no further help is offered.
	6. Preventie van pesten op school			
	Geïdentificeerd probleem	**Aanbevelingen**	**Genomen maatregelen**	**Observaties**
	Pesten op scholen	Neem maatregelen om pesten op scholen te voorkomen.	* Sommige scholen hebben een mentor in de klas die zich bezighoudt met het voorkomen van pestgedrag en agressie onder leerlingen.	* Hoe voller een school is, hoe meer incidenten er plaatsvinden. De autoriteiten zijn hier niet altijd van op de hoogte. Sommige leerkrachten bellen de politie of laten de leerlingen hun gang gaan omdat er al medewerkers gewond zijn geraakt toen zij vechtende leerlingen uit elkaar probeerden te halen.

2005-2006-2007	***7. Informatie over commerciële seksuele uitbuiting van kinderen***			
	Geïdentificeerd probleem	**Aanbevelingen**	**Genomen maatregelen**	**Observaties**
	Beperkt wetenschappelijk onderzoek naar commerciële seksuele uitbuiting van kinderen	Voer systematisch onderzoek uit om hier meer inzicht in te krijgen. Deze informatie moet de basis vormen voor overheids- en sociale maatregelen tegen de commerciële en seksuele kinderuitbuiting.		* Pornografie en prostitutie bestaan, maar zijn verborgen en worden vaak niet gemeld.
	8. Soorten criminaliteit die kunnen leiden tot voorlopige inhechtenisneming van kinderen			
	Geïdentificeerd probleem	**Aanbevelingen**	**Genomen maatregelen**	**Observaties**
	Bepaalde soorten criminaliteit kunnen leiden tot voorlopige inhechtenisneming van kinderen.	Implementeer alternatieven voor voorlopige hechtenis en plannen om het gebruik van dit machtsmiddel te reduceren.	* De Victorious Living Foundation biedt advies aan werkloze jongeren om ze te helpen een baan te vinden. Deze stichting heeft ook een programma om jonge ondernemers te helpen hun eigen bedrijf op te starten.	* 25 procent van de mannen in de gevangenis is in de leeftijd van 17 tot 24 jaar. Dit is te wijten aan verschillende factoren, waaronder de wens om snel geld te verdienen, de rol van de media in de samenleving, het ontbreken van een vaderfiguur, frustraties en groepsdruk.

2008-2009	***9. Prioriteiten van de deelnemende partijen***			
	Geïdentificeerd probleem	**Aanbevelingen**	**Genomen maatregelen**	**Observaties**
	Enkele problemen die een grote impact hebben op het leven van kinderen vereisen de hoogste aandacht met betrekking tot de uitvoering van het verdrag.	Justitie: open een jeugdgevangenis, richt een reclasseringsunit op die kinderen die met justitie in aanraking zijn gekomen begeleidt bij hun terugkeer in de maatschappij, introduceer een strafwetgeving voor jongeren en voer deze uit.		* Er is te weinig continuïteit in programma's, projecten en beleidslijnen over de invoering en bescherming van kinderrechten, hoofdzakelijk vanwege een gebrek aan financiering en infrastructuur.
		Onderwijs: introduceer een leerplichtwet speciaal gericht op kinderen die van school zijn gestuurd en pak de problemen aan van kinderen die onderpresteren of de school voortijdig verlaten, met name jongens.	* Onderwijs is wettelijk verplicht. * Het Jeugdontwikkelingsprogramma werkt met kinderen die vanwege hun gedrag van school zijn gestuurd; het besteedt aandacht aan hun sociale vaardigheden, brengt hen talen bij en biedt begeleiding zodat ze buiten het schoolsysteem om kunnen leren. In achttien maanden tijd werden hier in totaal 180 kinderen mee geholpen. * Het project 'Get off the block, get on the bus, get busy' helpt voortijdige schoolverlaters of werkloze jongeren bij het vinden van een baan. * Het Academic Achievement Award-programma, dat wordt georganiseerd door de Nationale Jeugdraad van Sint Maarten, stimuleert jonge leerlingen om goede cijfers te halen op school. * Sinds 2008 is er een programma geïmplementeerd met als doel migrantenkinderen in het schoolsysteem op te nemen. Dit programma werd gefaseerd opgestart, te beginnen met kinderen in de leeftijd van vier tot zes jaar. Op dit moment wordt er gewerkt met kinderen van twaalf jaar en ouder.	* De overheid beschouwt jongeren als een van de belangrijkste zorgen en prioriteiten, met name als het gaat om onderwijs. * SIFMA is bezig met het opzetten van een project om innovaties in het onderwijssysteem te implementeren. * De lerarenvakbond werkt samen met de overheid om de onderwijskwaliteit te verbeteren. * Er is onvoldoende diversificatie in de studieprogramma's die de universiteit aanbiedt. Deze instantie zet zich op dit moment in om meer programma's te ontwikkelen.

		Gezondheidszorg: neem maatregelen tegen kindermishandeling en -verwaarlozing, organiseer campagnes om aanstaande ouders bewuster te maken van hun situatie, implementeer maatregelen om kinderen op te sporen die het slachtoffer zijn van emotioneel, fysiek of seksueel misbruik in hun eigen omgeving (thuis, op school of in de wijk), neem maatregelen tegen agressie en andere gedragsproblemen onder kinderen en organiseer campagnes om tienerzwangerschappen te voorkomen.	* Safe Haven probeert mensen bewust te maken van huiselijk geweld en kindermishandeling. Deze organisatie heeft een 24-uurshulplijn die vrouwen en kinderen advies geeft, en een tehuis voor deze groepen. * Er is een wet die scholen verplicht mishandeling te melden. * Het Girl Power-programma van het departement Volksgezondheid richt zich op het voorkomen van tienerzwangerschappen. Dit programma is in de afgelopen zes jaar ingevoerd op alle middelbare scholen. Het biedt informatie over seks en zwangerschap en werkt aan het gevoel van eigenwaarde van meisjes. * Het Active Parenting-programma is in 2007 gestart en is bedoeld om ouders mechanismen aan te leren voor het respectvol opvoeden van hun kinderen. * Het Active Families-programma is ingevoerd op diverse middelbare scholen en is gericht op het verbeteren van de communicatie tussen tieners en hun ouders. * 'Baby think it over' is een project dat tot doel heeft het aantal tienerzwangerschappen te verminderen door jongeren te laten zien hoe zwaar het ouderschap is.	* Er is sprake van mishandeling, misbruik en verwaarlozing en deze problemen worden nog niet voldoende aangepakt. * Er is geen specifieke wet die huiselijk geweld bestraft. * Er is geen meldpunt voor kindermishandeling. Mishandeling kan worden gemeld bij de politie of de Voogdijraad, maar de hulp is niet gecentraliseerd. * Zowel thuis als op school wordt nog steeds gebruikgemaakt van lijfstraffen. * Het ministerie van Volksgezondheid, Sociale Ontwikkeling en Werk doet onderzoek om meer nauwkeurige en recentere gegevens te verkrijgen voor specifieke programma's om het aantal

2009	***10. De strijd tegen overgewicht***			
	Geïdentificeerd probleem	**Aanbevelingen**	**Genomen maatregelen**	**Observaties**
	Toename in het aantal zwaarlijvige kinderen	Zet een programma op om overgewicht onder kinderen terug te dringen van 30 procent naar 25 procent, vooral onder kleuters.	* Sommige dagopvangcentra bieden voedingsprogramma's aan.	* De twee belangrijkste uitdagingen voor de overheid met betrekking tot gezondheidsproblemen onder jongeren zijn overgewicht en de vaccinatiedekking. * Er worden enkele projecten ontwikkeld om overgewicht tegen te gaan. Deze zijn echter nog niet ingevoerd. * Overgewicht houdt verband met het feit dat de prijs van groente en fruit extreem hoog is door de noodzakelijke import van voedingsmiddelen. Het cultuurgebonden schoonheidsideaal speelt ook een belangrijke rol; de algemene opvatting is dat dikkere vrouwen mooier zijn. Andere factoren zijn het feit dat er onvoldoende tijd is om een gezonde maaltijd te bereiden en na te denken over voeding, en een gebrek aan lichaamsbeweging.

2008

11. Begrotingsverdeling op het gebied van gezondheid en onderwijs			
Geïdentificeerd probleem	**Aanbevelingen**	**Genomen maatregelen**	**Observaties**
Staten die het verdrag ondertekenen moeten conform artikel 4 bij hun investeringen prioriteit geven aan gezondheid, onderwijs en sociale voorzieningen. Desondanks reserveren niet alle landen hiervoor een hoog genoeg percentage van hun totale begroting	Update informatie voor 2006, 2007, 2008.		* Circa 26 procent van de nationale begroting is bestemd voor onderwijs en 10 procent voor gezondheid.

12. Trial as adults of persons below 18 and reported cases of abuse			
Geïdentificeerde vereiste	**Aanbevelingen**	**Gegevens**	**Observaties**
Zorg voor bijgewerkte gegevens over het aantal personen onder de achttien dat is berecht als volwassene. Informeer het comité over het aantal gerapporteerde gevallen van kindermisbruik of -mishandeling tijdens hun hechtenis en/of detentie, evenals over de opvolging van deze gevallen.		* De politie heeft een speciale eenheid voor delicten gepleegd door jongeren onder de achttien.	* Kinderen vanaf zestien jaar worden berecht als volwassene als ze een ernstig delict hebben gepleegd. Onder de zestien jaar krijgen ze een taakstraf.

13. Children involved in sexual exploitation			
Geïdentificeerde vereiste	**Aanbevelingen**	**Genomen maatregelen**	**Observaties**
Zorg voor bijgewerkte gegevens over het aantal kinderen dat betrokken was bij seksuele uitbuiting, waaronder pornografie en kinderhandel, en het aantal kinderen dat na afloop werd opgevangen door sociale re-integratiediensten.			
Vragen met betrekking tot het Facultatief Protocol			
14. Statistische gegevens			
Geïdentificeerde vereiste	**Aanbevelingen**	**Informatie**	**Observaties**
Lever (indien beschikbaar) statistische gegevens (waaronder geslacht, leeftijdsgroep, stedelijk/landelijk gebied) voor de jaren 2005-2006-2007 enz.) over de volgende kwesties:		* Seksueel misbruik wordt vaak niet gemeld.	
* het aantal gerapporteerde gevallen van kinderhandel, kinderprostitutie en kinderpornografie, samen met aanvullende informatie over de soort opvolging (afhankelijk van de gerechtelijke uitspraak), waaronder vervolging, intrekking en sancties, en rehabilitatie.			
* het aantal gerapporteerde gevallen van kinderhandel naar en van Sint Maarten voor seksuele uitbuiting.			
* het aantal gerapporteerde gevallen van misdrijven gerelateerd aan kindersekstoerisme en opvolging.			
* het aantal kindslachtoffers dat hulp en compensatie heeft ontvangen zoals aangegeven in artikel 9, paragraaf 3 en 4 van het protocol.			
15. Kinderombudsman			
Geïdentificeerde vereiste	**Aanbevelingen**	**Genomen maatregelen**	**Observaties**
Aanstelling van een kinderombudsman	Creëer een ombudsman of een ander onafhankelijk toezichtsmechanisme voor de kinderrechten die de leiding heeft over binnengekomen klachten van of namens kinderen over schendingen van het Facultatief Protocol.	* In januari 2011 werd er een ombudsman opgericht.	* Er is niet veel kennis over kinderrechten en dit probleem wordt nog niet als een prioriteit beschouwd.
16. Plan de campagne			
Geïdentificeerde vereiste	**Aanbevelingen**	**Genomen maatregelen**	**Observaties**
Geef aan of de staat een plan de campagne heeft tegen kinderhandel, kinderprostitutie en kinderpornografie. Zo ja, lever informatie over de bevoegde instanties die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering en de coördinatie ervan.			

Foto: © UNICEF/NYHQ20111996/LeMoyne

Belangrijkste algemene bevindingen

Rechtssysteem

Sint Maarten, ooit Nederlands overzees grondgebied, werd op 10 oktober 2010 een autonoom land binnen het Koninkrijk der Nederlanden. De noordelijke helft van het eiland is Frans overzees grondgebied (Saint Martin geheten). Overblijfselen van de historische relatie met Nederland zijn onder andere de algemene politieke structuur van een welzijnsstaat. De nationale veiligheid en de internationale relaties van het eiland zijn verantwoordelijkheden van het koninkrijk. Het rechtssysteem is gebaseerd op het Nederlands systeem en het wettelijk kader heeft een sterke mensenrechtenbenadering, met name met betrekking tot kinderen, jongeren en vrouwen. Als onderdeel van het Koninkrijk der Nederlanden is Sint Maarten bovendien gehouden aan een aantal internationale verdragen. Dit zijn onder meer het Internationale Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK) en het verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen (CEDAW). Het eiland rapporteert hierover aan VN-mensenrechtencomités zoals aan het VN-Kinderrechtencomité.

80

Nationale identiteit en bevolkingssamenstelling

Het toerisme, waarop de economie gebaseerd is, heeft een lange geschiedenis van immigratie versneld. Dit is duidelijk zichtbaar in een van de culturele kenmerken die Sint Maarten definiëren: de multiculturele samenleving en de meertaligheid die daardoor is ontstaan. De algemene trend van de bevolkingsdynamiek is veranderd door de immigratie in de leeftijdsgroep van 40 tot 44 jaar en de emigratie van jongeren in de leeftijd van 15 tot 29 jaar. In juni 2012 bedroeg het totaal aantal geregistreerde inwoners 55.309 – 52,91 procent vrouwen en 47,06 procent mannen. Kinderen en jongeren maken 28 procent van de bevolking uit.

Toegang tot sociale voorzieningen

In het algemeen hebben kinderen en jongeren op Sint Maarten toegang tot gezondheidszorg en onderwijs van hoge kwaliteit, en kunnen ze zich goed ontplooien. De begrotingsstructuur van Sint Maarten weerspiegelt een staat die prioriteit geeft aan sociale investeringen en de overheid heeft verschillende programma's gericht op jongeren. De sociaaleconomische indicatoren zijn in de meeste gevallen bemoedigend en wijzen op levensomstandigheden vergelijkbaar met die van ontwikkelde landen als Nederland of de Verenigde Staten.

Werkgelegenheid

Minder positief is dat de werkloosheid is toegenomen van 10,6 procent in 2007 tot 12,2 procent in 2010 en vooral hoog is onder jongeren (29,4 procent). Hierdoor is het niet aantrekkelijk om op Sint Maarten te blijven. Ook is de coördinatie tussen de overheid en maatschappelijke organisaties beperkt als het gaat om het aanpakken van problemen van kinderen en jongeren, waardoor de inspanningen weinig efficiënt zijn. Er is geen jeugdbeleid of genderbeleid om geïntegreerde acties gericht op kinderen en jongeren te bevorderen

Het recht op gezondheid

Behaalde resultaten

Gezondheidszorg maakt 10 procent uit van de begroting en volgens de volkstelling van 2001 beoordeelde 89 procent van de bevolking de gezondheidszorg als goed of zeer goed. Vrijwel iedereen heeft toegang tot de zorg. De kindersterfte is laag (7,6 per 1.000 levendgeborenen) en de levensverwachting bij geboorte is 78,6 jaar.

Overige uitdagingen

In het algemeen is het zorgsysteem niet georganiseerd in zorgniveaus en werkt het niet op een geïntegreerde manier. Er is geen officiële informatie beschikbaar over geboorte-, sterfte- en ziektecijfers of wijzigingen in deze cijfers van jaar tot jaar. Voor niet-geregistreerde immigranten is de zorg bovendien minder toegankelijk.

Het aantal tienerzwangerschappen is groot; bij 9 procent van alle bevallingen in 2007 was de moeder jonger dan 20 jaar. Een oorzaak hiervan is de beperkte communicatie tussen ouders en kinderen over seks en anticonceptie. Daarnaast bestaat er een kloof tussen de seksuele voorlichting die op scholen wordt gegeven en de manier waarop

tieners die informatie in hun leven toepassen. Zwangerschap op jonge leeftijd beperkt de toekomstmogelijkheden van meisjes met het risico van blijvende armoede.

Jongeren lijden steeds vaker aan obesitas, voornamelijk als gevolg van hun levensstijl en eetgewoonten. Dit kan leiden tot ernstige gezondheidsproblemen die van invloed kunnen zijn op het zorgsysteem.

Het recht op onderwijs

Behaalde resultaten

Artikel 11 van de Staatsregeling bepaalt dat onderwijs verplicht is; 99 procent van de kinderen en jongeren volgt basis- en middelbaar onderwijs. Dit cijfer omvat ook immigranten (waaronder niet-geregistreerde immigranten) en kinderen met speciale behoeften.

26 procent van de begroting is gereserveerd voor onderwijs. De staat gebruikt het geld voor openbare en religieuze scholen, universiteiten, technologische instituten, schoolvervoer, studiebeurzen en tweedekansonderwijs (voor jongeren in de leeftijd van 16 tot 24 jaar die hun middelbare school niet hebben afgemaakt). Een onderwijsinspectie is verantwoordelijk voor het monitoren van de kwaliteit van de faciliteiten en naleving van de onderwijsnormen. Daarnaast worden de onderwijsmaterialen voortdurend beoordeeld

Overige uitdagingen

In het onderwijs wordt vastgehouden aan het Nederlandse onderwijsmodel, dat niet aan de lokale behoeften is aangepast. Daarnaast zijn er verschillende onderwijsmodellen – waaronder lesgeven in het Nederlands of Engels – en geven rijkere ouders er de voorkeur aan hun kinderen naar privéscholen te sturen. Het toegenomen aantal leerlingen op openbare scholen heeft geleid tot grote klassen (met tot 35 leerlingen) en onvoldoende leerkrachten en onderwijsmaterialen. Hoewel het analfabetisme tussen 1992 en 2001 werd gehalveerd van 8,6 procent tot 4,1 procent, kent Sint Maarten nog steeds een van de hoogste percentages analfabeten onder de Caribische landen.

De coördinatie tussen ouders en scholen is beperkt en er zijn geen mechanismen om het aantal drop-outs en van school gestuurde kinderen aan te pakken. De meeste mensen werken buitenshuis en dagopvang en naschoolse activiteiten zijn duur en vaak van slechte kwaliteit. Hierdoor groeien kinderen en jongeren veelal op zonder toezicht van een volwassene. Ondanks de leerplichtwet hebben migrantenkinderen niet altijd toegang tot reguliere scholen (als gevolg van taalkundige of academische beperkingen). Als ze naar een speciale school voor immigranten gaan, kan dit vormen van uitsluiting bevorderen.

Het aanbod van universitaire opleidingen is beperkt, terwijl de mogelijkheden om in het buitenland te studeren toenemen. Deze factoren, in combinatie met het ontbreken van een sociaal beleid om de terugkeer van goed opgeleide landgenoten te bevorderen, hebben geleid tot braindrain.

82

Het recht op bescherming

Behaalde resultaten

Er is een basissysteem voor kinderbescherming opgezet. Daarnaast is er een protocol ontwikkeld met zes te nemen stappen om gevallen van kindermishandeling, geweld en verwaarlozing te signaleren en in te grijpen. Het doel is dat alle overheidsinstellingen en maatschappelijke organisaties dezelfde procedure volgen.

Een aanzienlijk deel van de begroting staat ter beschikking van sociale zekerheid, waaronder uitkeringen. Er is geen bewijs van kinderarbeid op het eiland. De staat financiert een aantal maatschappelijke organisaties die zich bezighouden met kinderproblemen, waaronder verwaarlozing, mishandeling en geweld. Sommige organisaties zijn afhankelijk van andere inkomsten.

Een belangrijke stap vooruit op juridisch vlak is dat kinderen krachtens de nieuwe Staatsregeling het recht hebben te weten wie hun vader is en recht hebben op financiële steun van hun vader.

Overige uitdagingen

Ondanks de juridische stappen voorwaarts en het bestaan van een wettelijk kader met een mensenrechtenbenadering, is er geen samenhangend systeem voor de bescherming van kinderen en jongeren. Ook is er geen jeugdbeleid en geen specifieke wetgeving voor hen.

Kerngezinnen komen minder voor, doordat vrouwen al op jonge leeftijd zonder vaste partner kinderen krijgen en door de hoge scheidingscijfers. De meeste huishoudelijke taken komen neer op vrouwen. Ze maken vaak lange dagen en/of hebben meerdere banen en zien hun kinderen weinig. Jonge ouders negeren soms ook hun verantwoordelijkheden als ouders en er zijn maar weinig programma's die hen helpen om hun kinderen op de juiste manier op te voeden.

Vermoed wordt dat huiselijk geweld tegen kinderen, jongeren en vrouwen veel voorkomt, maar dit is vaak onzichtbaar. Door de zwijgcultuur zijn er geen officiële gegevens bekend en worden er weinig meldingen gedaan. Lichamelijke straffen komen veel voor, waardoor geweld mogelijk normaliseert. Dit is ook te zien op scholen, waar steeds meer geweld gebruikt wordt.

Het risico dat kinderen en jongeren betrokken raken bij geweld, waaronder op school, en in sommige gevallen andere gedragsproblemen vertonen, is gerelateerd aan onder meer geweld in de gezinssituatie. Ook het uit elkaar vallen van een gezin, een gebrek aan een gezaghebbend persoon binnen het gezin en het gebrek aan een geïntegreerd programma voor de re-integratie van drop-outs in het onderwijssysteem zijn belangrijke factoren. Het nieuwe Wetboek van Strafrecht bevat een specifieke sectie over jeugdrecht voor een betere omgang met kinderen die in aanraking komen met justitie. Ook wordt er een instelling voor jeugddetentie gebouwd dat een rehabilitatieprogramma en psychosociale counseling biedt. De wetgeving dient echter nog verder te worden afgestemd op de aanbevelingen van het VN-Kinderrechtencomité.

Een toenemend aantal migrantenkinderen is niet geregistreerd, waardoor hun recht op een nationaliteit wordt geschonden. Niet-geregistreerde migrantenvrouwen worden in hoge mate uitgebuit op de werkplek.

Het recht op participatie

Behaalde resultaten

In het algemeen neemt de deelname van kinderen en jongeren aan de maatschappelijke discussie geleidelijk aan toe. De belangrijkste ruimtes waarin zij kunnen participeren biedt de school in de vorm van leerlingenraden op de meeste middelbare scholen, interscolaire atletiek, wetenschapsbeurzen en debatten. Sommige scholen stellen bovendien een maatschappelijke stage van een bepaald aantal uur voor studiepunten verplicht. Sommige leerlingen sluiten zich daarnaast aan bij gemeenschapsorganisaties.

Openstaande uitdagingen

Hoewel er geen specifiek onderzoek is gedaan naar de participatie van kinderen en jongeren op Sint Maarten, is het duidelijk dat er beperkingen zijn. Het gaat onder andere om beperkte mogelijkheden voor jongeren om zich te uiten. Het creëren van een praatcultuur onder jongeren zou kunnen helpen, ook om fenomenen als pesten, uitsluiting en duidelijk onderscheid tussen goede en slechte leerlingen aan te pakken.

Tegelijkertijd hebben kinderen weinig belangstelling voor een actieve rol in de samenleving en voor deelname aan de programma's en projecten die zijn opgezet om hen te helpen. Mogelijk komt dit laatste doordat de opzet van deze programma's niet aantrekkelijk is voor jongeren. Het komt ook vaak voor dat kinderen zich aanmelden voor deze activiteiten en vervolgens al snel afhaken.

Niet-geregistreerde kinderen en jongeren hebben beperkte toegang tot gezondheidszorg en onderwijs en kunnen te maken krijgen met vooroordelen en sociale uitsluiting

Aanbevelingen

Algemeen

→ Versterk het Departement van Statistiek als instantie die nauwkeurige en actuele informatie produceert. Informatie die niet alleen is afgeleid van de volkstelling, maar ook van nieuwe onderzoeken naar de levensomstandigheden van huishoudens. Dit om specifieke indicatoren vast te stellen voor het monitoren van de naleving van de rechten van kinderen en jongeren.

→ Creëer een onafhankelijke instantie om de naleving van de rechten van kinderen en jongeren te monitoren, met bijzondere aandacht voor de situatie van migrantenkinderen.

→ Ontwerp en implementeer beleid voor jeugdwerkgelegenheid. Creëer ook meer kansen voor jongeren in de leeftijd van 15 tot 29 jaar via het aanbod van academische en technische opleidingen om aan de ontwikkelingsbehoeften van het land te voldoen.

Gezondheid

→ Ontwikkel een basisgezondheidszorgsysteem dat voorziet in effectieve zorg met extra aandacht voor preventie, voorlichting, zorg, genezing en rehabilitatie Ontwerp programma's over seksuele en reproductieve gezondheid die informatie bieden en toegang geven tot mechanismen om tienerzwangerschappen en de verspreiding van geslachtsziekten te voorkomen.

→ Versterk het gezondheidsinformatiesysteem met de nadruk op epidemiologisch toezicht. Zet de samenwerking en coördinatie met het Franse deel van het eiland voort, onder andere op het gebied van gezondheidsvoorlichting en statistieken.

→ Creëer op de middellange termijn een systeem van universele toegang tot gezondheidszorg zonder beperkingen voor migranten.

→ Besteed extra aandacht aan een vaccinatiegraad van 100 procent bij kinderen.

Onderwijs

→ Onderneem actie om het aantal drop-outs te verlagen, vooral onder jongeren op middelbare scholen.

→ Zorg voor het ontwerp en de uitvoering van een uniform model voor middelbaar onderwijs zodat op alle scholen dezelfde methoden en dezelfde onderwijstaal worden gebruikt.

→ Neem kinderen met speciale behoeften op in het reguliere onderwijs.

→ Verbeter de mogelijkheden voor en de dekking van beroepsopleidingsprogramma's en zorg voor het ontwerp en de invoering van een beleid inzake beroepsopleidingen.

→ Verhoog de beschikbaarheid van betaalbare en goede kinderdagverblijven, zodat moeders kunnen werken terwijl hun kinderen onder werktijd goed worden verzorgd.Zorg voor het introduceren, uitbreiden en – indien mogelijk – financieren van naschoolse activiteiten voor kinderen en jongeren. Stimuleer hen hierdoor optimaal gebruik te maken van hun vrije tijd, zich artistiek en cultureel te uiten en deel te nemen aan sportactiviteiten

Bescherming

→ Blijf verder werken aan het ontwerpen en verbeteren van een uitgebreid systeem van zorg en bescherming dat wordt geflankeerd door een wettelijk kader.

→ Verbeter de coördinatie tussen de overheidsinstanties en maatschappelijke organisaties die zich bezighouden met kinderbescherming.

→ Stem de componenten van het jeugdstrafrechtsysteem af op de aanbevelingen van het VN-Kinderrechtencomité en voorkom dat kinderen die in aanraking komen met justitie in instellingen worden geplaatst.

→ Zorg voor de uitvaardiging van wetgeving tegen huiselijk geweld en ontwikkel voorlichtingsprogramma's over de preventie, behandeling en oplossing van geweldsproblemen. Stimuleer dat mensen incidenten melden en geweld bespreekbaar maken. Creëer sociale mechanismen om te voorkomen dat geweld tegen kinderen en jongeren tot norm verwordt.

→ Stel een telefonische hulplijn of een ander communicatiemiddel beschikbaar voor advies aan slachtoffers van misbruik, geweld en verwaarlozing, en voor doorverwijzingen naar kinderbeschermingsdiensten.

→ Ontwerp een systeem voor vroegtijdige waarschuwing van kindermishandeling. Zorg ervoor dat het rechtssysteem, het zorgsysteem, het onderwijssysteem en personen uit het maatschappelijk middenveld hierbij betrokken zijn

Participatie

→ Creëer extra participatiemogelijkheden voor kinderen en jongeren om hen aan te moedigen meer betrokken te zijn bij de samenleving.

→ Ontwikkel en implementeer een genderbeleid, versterk de werking van de Vrouwen Desk, en toets en herzie wetgeving tegen vrouwendiscriminatie en voor de bescherming van vrouwenrechten.

→ Ontwerp en implementeer een integratiebeleid voor migrantenkinderen om hun verblijfsstatus, scholing en toegang tot gezondheidszorg te normaliseren, evenals wijkprogramma's die culturele integratie stimuleren.

Foto: © UNICEF/UNI120111/LeMoyne

unicef